

GENERALNY DYREKTOR OCHRONY ŚRODOWISKA

DOOŚ-WDŚZIL.420.38.2022.MKR.15

DECYZJA

Na podstawie art. 138 § 1 pkt 2 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2023 r. poz. 775, ze zm.), dalej k.p.a., w związku z art. 71 ust. 2 pkt 1 oraz art. 82 ust. 1 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2023 r. poz. 259, ze zm.), dalej u.o.o.ś., po rozpatrzeniu odwołania Stowarzyszenia EKO-SERBY z 24 października 2022 r. od decyzji Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska we Wrocławiu z 14 października 2022 r., znak: WOOŚ.420.19.2021.JS/AMA.45, o środowiskowych uwarunkowaniach realizacji przedsięwzięcia pn.: *Budowa Obwodnicy Głogowa w ciągu drogi krajowej nr 12 według wariantu PN4*,

1. uchylam punkt I.2.1 skarżonej decyzji w brzmieniu:

„Prace związane z realizacją przedsięwzięcia, w tym wykonywanie działań minimalizujących w zakresie oddziaływania przedsięwzięcia na elementy środowiska przyrodniczego, prowadzić pod nadzorem specjalistów posiadających wiedzę z dziedziny ornitologii, herpetologii, chiropterologii, entomologii, ichtiologii, teriologii i fitosocjologii. Zadaniem nadzoru winno być analizowanie na bieżąco prowadzonych prac i wnoszenie ewentualnych uwag umożliwiających ochronę miejsc najcenniejszych pod względem przyrodniczym, m.in. poprzez ewentualne modyfikacje działań minimalizujących oddziaływania, technik i terminów wykonania prac”

i w tym zakresie orzekam:

„Prace związane z realizacją przedsięwzięcia, w tym wykonywanie działań minimalizujących w zakresie oddziaływania przedsięwzięcia na elementy środowiska przyrodniczego, prowadzić pod nadzorem specjalistów posiadających doświadczenie w prowadzeniu prac terenowych, identyfikacji szaty roślinnej i gatunków fauny oraz posiadających wiedzę praktyczną z następujących dziedzin: ornitologii, herpetologii, chiropterologii, entomologii, ichtiologii, botaniki, dendrologii teriologii i fitosocjologii. Wybrani specjaliści dokonają oględzin, o których mowa w punktach: I.2.3, I.2.4, I.2.10, I.2.13 skarżonej decyzji i 5 niniejszej decyzji, nie wcześniej niż 2-3 dni przed rozpoczęciem prac”;

2. uchylam punkt I.2.5 skarżonej decyzji w brzmieniu:

„Zabezpieczyć przed uszkodzeniami drzewa i krzewy nieprzeznaczone do usunięcia, znajdujące się w obrębie i w bezpośrednim sąsiedztwie miejsca robót budowlanych poprzez:

- obłożenie pni miękkim, elastycznym materiałem (np. grubymi matami słomianymi) i ich odeskowanie do wysokości 2-2,5 m od poziomu gruntu (dolna część desek opierać się ma na podłożu),
- w okresie upałów maksymalnie skrócić czas narażenia korzeni na przesuszenie, owinięcie ich miękką tkaniną i regularnie zraszanie wodą w czasie prowadzenia prac w tym okresie, natomiast w okresie zimowym chronienie przed przemrożeniem przez obłożenie matami słomianymi. W przypadku uszkodzenia korzeni należy odciąć ich zniszczoną część czystym, ostrym narzędziem i zabezpieczyć środkiem grzybobójczym,
- niezminianie poziomu gruntu oraz niezagęszczanie gleby w zasięgu koron drzew plus 1 m poprzez wykluczenie możliwości poruszania się ciężkiego sprzętu, wibrowania, składowania materiałów budowlanych”

i w tym zakresie orzekam:

„Na czas prowadzenia robót zabezpieczyć przed uszkodzeniami drzewa i krzewy pozostające w zasięgu prac i niepodlegające usunięciu:

- a) grupy drzew/krzewów należy wygrodzić - powierzchnia rozstawienia ogrodzenia powinna odpowiadać obszarowi wyznaczonemu przez rzuty koron, powiększonemu o bufor wielkości 1-2 m, w przypadku krzewów obszar ten powinien zostać ustalony przez specjalistę dendrologa;
- b) pnie pojedynczych drzew należy zabezpieczyć odpowiednimi osłonami np. płótkami drewnianymi lub siatką, bądź poprzez deskowanie pni drzew;
- c) wykopy wykonywane w strefie korzeniowej drzew należy prowadzić ręcznie lub niewielkimi koparkami, na krótkich odcinkach, ograniczając czas otwarcia wykopów powodujących przesuszenie bryły korzeniowej;
- d) w celu ochrony przed przesuszeniem bryły korzeniowej należy zastosować, np. maty ograniczające transpirację zaś w okresie zimowym należy zabezpieczać odśnieżone korzenie przed przemarzaniem za pomocą mat, koców lub warstwy torfu oszalowanego deskami;
- e) przycinanie korzeni należy prowadzić ostrymi narzędziami tnącymi, niedopuszczalne jest rwanie i miażdżenie systemów korzeniowych, nie należy także uszkadzać korzeni szkieletowych, odpowiedzialnych za statykę drzewa;
- f) należy zabezpieczyć korony drzew przed uszkodzeniem, w miejscach w których będą one zagrożone np. poprzez podwiązanie narażonych gałęzi;
- g) w przypadku uszkodzenia korzeni, gałęzi lub pni należy podjąć działania ochronne: uszkodzone korzenie należy przyciąć pod kątem prostym, dokonując cięcia tam, gdzie zaczyna się żywy korzeń; pielęgnować należy wyłącznie rany świeże; w przypadku ran stycznych pielęgnacja sprowadza się wyłącznie do wyrównania brzegu rany ostrym narzędziem (należy przy tym uważać, aby nadmiernie nie poszerzać i nie pogłębiać rany), w przypadku ran poprzecznych gałęzi należy przyciąć „na obrączkę”; ran nie należy

powlekać impregnatami i różnego rodzaju preparatami, w tym grzybobójczymi; glebę w najbliższym otoczeniu uszkodzonych korzeni należy zastąpić w bardziej zasobną w składniki odżywcze;

- h) nie lokalizować baz materiałowo - sprzętowych (magazyny, składy, bazy transportowe), urobku z wykopów i odpadów powstających podczas prowadzenia prac budowlanych w zasięgu rzutu pionowego koron drzew i co najmniej 2 m na zewnątrz od tego zasięgu; szczególnie należy unikać magazynowania w pobliżu drzew cementu, wapna i gruzu;
- i) nie należy zmieniać poziomu gruntu oraz zagęszczać gleby w zasięgu równym obszarowi wyznaczonemu przez rzut korony drzewa, powiększonemu o bufor wielkości 1 m.

Szczegółowy sposób wykonania oraz zakres zabezpieczeń dostosować do warunków lokalnych, rodzaju prowadzonych prac, po uzgodnieniu z dendrologiem. Obowiązek zabezpieczenia dotyczy także terenów leśnych. Po zakończeniu prac zabezpieczenia należy zdemontować”;

3. uchylam punkt I.2.6 skarżonej decyzji w brzmieniu:

„Przed rozpoczęciem prac ziemnych w km ok. 10+198 przy udziale specjalisty botanika wykonać metaplantację czosnku kątownego *Allium angulosum*, którego stanowisko zostanie zniszczone w wyniku realizacji przedsięwzięcia. Cebule (nie mniej niż 90% wszystkich roślin) wraz z fragmentami darni i wierzchnią warstwą gleby przenieść na inne wskazane przez ww. specjalistę dogodnie siedliskowo stanowisko (np. inne stanowisko gatunku) znajdujące się jak najbliżej stanowiska gatunku, które ulegnie zniszczeniu”

i w tym zakresie orzekam:

„Przed rozpoczęciem prac ziemnych w km ok. 10+198 przy udziale specjalisty botanika wykonać metaplantację czosnku kątownego *Allium angulosum*, którego stanowisko zostanie zniszczone w wyniku realizacji przedsięwzięcia. Cebule (nie mniej niż 90% wszystkich roślin) wraz z fragmentami darni i wierzchnią warstwą gleby przenieść na inne wskazane przez ww. specjalistę dogodnie siedliskowo stanowisko (np. inne stanowisko gatunku) znajdujące się jak najbliżej stanowiska gatunku, które ulegnie zniszczeniu. W przypadku stanowiska koniopłocha łąkowego *Silaum silaus* w km 1+016, przed odhumusowaniem w okresie jego kwitnienia (od czerwca do września) należy pozyskać jego nasiona. Część nasion przekazać do pobliskiego ogrodu botanicznego, w celu ochrony ex-situ. Natomiast pozostałą część należy rozsiać poza pasem drogowym, w miejscu o podobnych warunkach siedliskowych wskazanych przez specjalistę botanika”;

4. uchylam punkt I.2.7 skarżonej decyzji w brzmieniu:

„Przed rozpoczęciem robót - przy udziale specjalisty fitosocjologa - w sposób widoczny dla wykonawców prac we wskazanych poniżej kilometrach drogi oznaczyć w terenie granice - przylegające do obszaru przeznaczonego pod teren robót - fragmenty płatów siedlisk przyrodniczych nieprzeznaczonych do zniszczenia:

- 3150 starorzeczka i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami z *Nympheion*, *Potamion* - km ok. 10+594 - 10+702 (obie strony drogi);

- 3270 zalewane muliste brzegi rzek z roślinnością *Chenopodium rubri* p.p. i *Bidention* p.p. - km ok. 10+012 - 10+275 (obie strony drogi);
- 6120 ciepłolubne, śródlądowe murawy napiaskowe (*Koelerion glaucae*) - km ok. 16+546 - 16+732 (prawa strona drogi);
- 6430 ziołorośla górskie (*Adenostylion alliariae*) i ziołorośla nadrzeczne (*Convolvuletalia sepium*) - km ok. 9+957 - 10+321 (obie strony drogi); 6440 łąki selernicowe (*Cnidion dubii*) - km ok. 14+343 - 14+407 (lewa strona drogi);
- 6510 niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (*Arrhenatherion elatioris*) - km ok. 0+936 - 1+011 (lewa strona drogi);
- *91E0 łągi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (*Salicetum albo-fragilis*, *Populetum albae*, *Alnenion glutinoso-incanae*) i olsy źródliskowe - km ok. 0+969 - 1+133 (obie strony drogi), 9+935 - 10+139 (obie strony drogi), 10+132 - 10+353 (obie strony drogi), 14+371 - 14+466 (prawa strona drogi);
- 9170 grąd środkowoeuropejski i kontynentalny (*Galio-Carpinetum*, *Tilio-Carpinetum*) - km ok. 16+660 - 17+472 (obie strony drogi);
- 91F0 łąkowe lasy dębowo-wiązowo-jesionowe (*Ficario-Ulmetum*) - km ok. 9+873 - 10+099 (obie strony drogi), 10+663 - 11+290 (obie strony drogi).

W obrębie przeznaczonych do pozostawienia fragmentów płatów siedlisk nie lokalizować zapleczy budowy, tymczasowych dróg dojazdowych, ani nie składować materiałów budowlanych. Wygradzone fragmenty siedlisk oznaczyć tabliczkami informującymi o zakazie ingerencji w te płaty”

i w tym zakresie orzekam:

„Przed rozpoczęciem robót – przy udziale specjalisty fitosocjologa – w sposób widoczny dla wykonawców prac, we wskazanych poniżej kilometrażach drogi, oznaczyć w terenie granice – przylegające do obszaru pod teren robót – fragmentów płatów siedlisk przyrodniczych nieprzeznaczonych do zniszczenia:

- 3150 starorzecza i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami z *Nympheion*, *Potamion* - km ok. 10+594 - 10+702 (obie strony drogi);
- 3270 zalewane muliste brzegi rzek z roślinnością *Chenopodium rubri* p.p. i *Bidention* p.p. - km ok. 10+012 - 10+275 (obie strony drogi);
- 6120 ciepłolubne, śródlądowe murawy napiaskowe (*Koelerion glaucae*) - km ok. 16+546 - 16+732 (prawa strona drogi);
- 6430 ziołorośla górskie (*Adenostylion alliariae*) i ziołorośla nadrzeczne (*Convolvuletalia sepium*) - km ok. 9+957 - 10+321 (obie strony drogi);
- 6440 łąki selernicowe (*Cnidion dubii*) - km ok. 14+062 – 14+194 (prawa strona drogi), 14+343 - 14+407 (lewa strona drogi);
- 6510 niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (*Arrhenatherion elatioris*) - km ok. 0+936 - 1+011 (lewa strona drogi), 2+211-2+319 (od strony drogi dojazdowej);
- *91E0 łągi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (*Salicetum albo-fragilis*, *Populetum albae*, *Alnenion glutinoso-incanae*) i olsy źródliskowe - km ok. 0+969 - 1+133

(obie strony drogi), 9+935 - 10+139 (obie strony drogi), 10+132 - 10+353 (obie strony drogi), 14+371 - 14+466 (prawa strona drogi);

- 9170 grąd środkowoeuropejski i kontynentalny (Galio-Carpinetum, Tilio-Carpinetum) - km ok. 16+660 - 17+472 (obie strony drogi);
- 91F0 łągowe lasy dębowo-wiązowo-jesionowe (Ficario-Ulmetum) - km ok. 9+873 - 10+099 (obie strony drogi), 10+663 - 11+290 (obie strony drogi).

W obrębie przeznaczonych do pozostawienia fragmentów płatów siedlisk nie lokalizować zapleczy budowy, tymczasowych dróg dojazdowych, ani nie składować materiałów budowlanych. Wygradzone w sposób widoczny taśmą fragmenty siedlisk oznaczyć tabliczkami informującymi o zakazie ingerencji w te płaty”;

5. uchylam punkt I.2.8 skarżonej decyzji w brzmieniu:

„Przed rozpoczęciem prac w km od ok. 1+500 - 1+900 przy udziale specjalisty ornitologa dokonać kontroli terenu pod kątem zlokalizowania i zasiedlenia gniazda kani rudej. W przypadku potwierdzenia zasiedlonego gniazda przez kanie nie prowadzić prac na ww. odcinku w okresie od 1 marca do 31 sierpnia”

i w tym zakresie orzekam:

„Przed rozpoczęciem prac w km od ok. 1+500 - 1+900 i km od ok. 14+200 – 14+400 przy udziale specjalisty ornitologa dokonać kontroli terenu pod kątem zlokalizowania i zasiedlenia gniazda kani rudej. W przypadku potwierdzenia zasiedlonego gniazda przez kanie nie prowadzić prac na ww. odcinku/odcinkach w okresie od 1 marca do 31 sierpnia”;

6. uchylam punkt I.2.11 skarżonej decyzji w brzmieniu:

„Prace wykonywane bezpośrednio na konstrukcji mostów w okresie od 1 kwietnia do 31 sierpnia wykonywać pod stałym nadzorem specjalisty ornitologa, który winien dokonywać regularnych przeglądów pod kątem zasiedlenia konstrukcji mostów przez ptaki, w szczególności oknówki *Delichon urbicum*”

i w tym zakresie orzekam:

„Prace zaplanowane bezpośrednio na konstrukcji mostów w okresie od 1 kwietnia do 31 sierpnia wykonywać pod stałym nadzorem specjalisty ornitologa, który winien dokonywać regularnych przeglądów, nie rzadziej niż raz na tydzień, pod kątem zasiedlenia konstrukcji mostów przez ptaki, w szczególności oknówki *Delichon urbicum*. W przypadku wykrycia ich obecności należy wstrzymać prace i postępować zgodnie z wytycznymi ww. specjalisty. Na terenach nadrzecznych, jeśli to technicznie możliwe, rozpocząć pracę przed 1 marca (rozpoczęciem sezonu łągowego) tak aby zniechęcić ptaki do zakładania łągów w tych miejscach na początku sezonu”;

7. uchylam punkt I.2.26 skarżonej decyzji w brzmieniu:

„Przed rozpoczęciem prac budowlano - ziemnych, na odcinkach trasy w kilometrażach ok: 0+900 - 1+100 (po obu stronach pasa robót), 1+450 - 1+650 (po lewej stronie pasa robót), 1+800 - 1 +950 (po prawej stronie pasa robót), 2+600 - 2+700 (po prawej stronie pasa robót), 5+200 - 5+450 (po obu stronach pasa robót), 10+150 - 10+800 (po obu stronach pasa robót), 15+100-15+400 (po lewej stronie pasa robót), 16+100-16+300 (po prawej stronie pasa robót),

17+100 - 17+300 (po lewej stronie pasa robót), zamontować system płotków tymczasowych zabezpieczających przed wchodzeniem płazów na plac budowy. Wygradzenia zlokalizować w granicach pasa drogowego i wykonać z materiałów, takich jak np. agrotkaniny/agrowłókniny, geotkaniny, folie ogrodowe lub innych podobnych materiałów. Wygradzenia winny mieć wysokość min. 50 cm nad powierzchnię gruntu i być rozpięte na drewnianych palikach oraz wkopane w grunt na głębokość około 20 cm. Góra wygradzenia winna być zaopatrzona w tzw. „przewieszkę” wygiętą w stronę „od budowy”. Każdorazowo wygradzenie należy zakończyć w formie U-kształtnej, czyli tzw. „zawrotką”. Szczegółową lokalizację płotków na placu budowy należy uzgodnić ze specjalistą herpetologiem. W razie konieczności ww. specjalista winien dostosować szczegółową lokalizację ogrodzenia dla płazów do lokalnych uwarunkowań terenowych i korytarzy migracyjnych lub wskazać nowe miejsca wymagające zabezpieczenia. Zamontowane na terenie inwestycji bariery należy na bieżąco monitorować, a ewentualnie gromadzące się w obrębie terenu budowy płazy, przy udziale i pod nadzorem herpetologa, przenosić na bieżąco poza obszar inwestycji”

i w tym zakresie orzekam:

„Na etapie budowy należy zastosować następujące zabezpieczenia względem zwierząt:

- przed rozpoczęciem prac budowlano-ziemnych, na odcinkach trasy w kilometrażach ok: 0+900 - 1+100 (po obu stronach pasa robót), 1+450 - 1+650 (po lewej stronie pasa robót), 1+800 - 1+950 (po prawej stronie pasa robót), 2+600 - 2+700 (po prawej stronie pasa robót), 5+200 - 5+450 (po obu stronach pasa robót), 10+150 - 10+800 (po obu stronach pasa robót), 15+100- 15+400 (po lewej stronie pasa robót), 16+100 - 16+300 (po prawej stronie pasa robót), 17+100 - 17+300 (po lewej stronie pasa robót), zamontować system płotków tymczasowych zabezpieczających przed wchodzeniem płazów na plac budowy. Wygradzenia należy zlokalizować na granicy pasa budowlano-montażowego i wykonać z siatki metalowej lub ewentualnie polimerowej o oczkach wielkości maksymalnie 0,5 cm × 0,5 cm lub w razie braku takiej możliwości z innych materiałów np. agrotkaniny/agrowłókniny, geotkaniny, folie ogrodowe itp. Wygradzenia winny mieć wysokość min. 50 cm nad powierzchnię gruntu i być rozpięte na drewnianych palikach oraz wkopane w grunt na głębokość około 20 cm. Górna krawędź ogrodzenia powinna być zakończona dodatkowo 10 cm „przewieszką” (odgięta pod kątem 45-90°) „na zewnątrz” od placu budowy. Każdorazowo wygradzenie należy zakończyć U- lub C-kształtnymi „zawrotkami”. Szczegółową lokalizację płotków na placu budowy należy uzgodnić ze specjalistą herpetologiem. W razie konieczności ww. specjalista winien dostosować szczegółową lokalizację ogrodzenia dla płazów do lokalnych uwarunkowań terenowych i korytarzy migracyjnych lub wskazać nowe miejsca wymagające zabezpieczenia. Tymczasowe wygradzenia należy utrzymywać w stanie technicznym zapewniającym ich właściwe funkcjonowanie poprzez kontrole ich stanu oraz niezwłoczne dokonywanie bieżącym napraw;
- w okresie wiosennych i jesiennych migracji płazów, tj. od 1 marca do 15 maja oraz od 15 sierpnia do 15 października należy po zewnętrznej stronie płotków tymczasowych

zamontować wiaderka rozmieszczone co 30 m oraz na obu końcach wygradzenia. Wiaderka o wysokości min. 40 cm powinny posiadać przepuszczalne dno oraz zostać wkopane równo z gruntem tak, aby stanowiły pułapki pozwalające na wyłowienie migrujących zwierząt (płazów). W pułapkach należy umieścić materiał osłaniający płazy przed słońcem, np. mech, liście. Do każdej pułapki należy włożyć kij, w taki sposób, aby wystawał z pułapki pod dużym kątem i umożliwiał wyjście małym gryzoniom i ryjówkom. Wiaderka muszą zostać umieszczone maksymalnie blisko ogrodzenia (powinny wręcz do niego przylegać), tak aby płazy wędrujące wzdłuż ogrodzenia zawsze do nich wpadały, a nie przechodziły obok;

- kontrolę wiaderek należy przeprowadzać dwa razy dziennie (rano i wieczorem). W przypadku stwierdzenia obecności zwierząt, osobniki należy przenieść poza plac budowy do odpowiedniego dla danego gatunku siedliska bezpośrednio po stwierdzeniu ich obecności. Czynności te będą wykonywane przez specjalistę herpetologa;
- likwidację zbiorników wodnych będących siedliskiem płazów, zlokalizowanych w km: 2+624 – 2+651 (zbiornik nr 3), 5+434 – 5+444 (zbiornik nr 16), 15+169 – 15+195 (zbiornik nr 53) należy poprzedzić kontrolą obecności w nich osobników płazów oraz w przypadku ich stwierdzenia przeniesieniem do siedlisk zastępczych: zbiornik kompensacyjny w km ok. 2+450 (punkt II.1 decyzji), zbiornik nr 54 w km 15+339 – 15+374, zbiornik nr 15 w km 5+331 – 5+368. Najlepszym terminem na wykonanie ww. czynności jest okres pomiędzy 15 września, a 15 października. Powyższe czynności należy wykonać przy udziale specjalisty herpetologa, który ustali także dokładny termin przeprowadzenia likwidacji, na podstawie obserwacji w terenie oraz warunków temperaturowych;
- prace nie mogą powodować powstawania okresowych zastoisk wodnych i rozlewisk. W przypadku jednak, gdy podczas kontroli o których mowa w punkcie I.2.29 skarżonej decyzji zostanie stwierdzona obecność zwierząt, osobniki należy przenieść poza plac budowy do odpowiedniego dla danego gatunku siedliska bezpośrednio po stwierdzeniu ich obecności;
- w celu zminimalizowania skutków zanieczyszczenia światłem w trakcie budowy zaleca się oświetlanie o temperaturze barwnej poniżej 3 000 K;
- przed rozpoczęciem prac budowlanych należy zabezpieczyć przed przypadkowym zniszczeniem drzewa stanowiące siedliska kozioroga dębosza w km trasy: 9+931 (strona lewa), 10+720 (strona prawa), 10+775 (strona prawa) oraz drzewa stanowiące potencjalne siedliska pachnicy dębowej w km trasy: 9+857 (strona lewa), 9+867 (strona lewa). Czynności te należy wykonać przy udziale specjalisty entomologa;
- przed rozpoczęciem prac budowlanych należy zweryfikować czy w pasie budowy znajdują się mrowiska chronionych gatunków mrówek. W przypadku mrowisk, które będą kolidowały z ww. pasem, należy przeprowadzić ich translokację przy udziale specjalisty entomologa, według następujących zasad:

- mrowiska należy przenieść do siedliska, w którym warunki mikrosiedliskowe będą jak najbardziej zbliżone do obecnych stanowisk,
- przemieszczeniem powinno zostać objęte co najmniej 75 % - 90 % objętości nadziemnej mrowiska, co zwiększa prawdopodobieństwo przemieszczenia również królowej,
- najwłaściwszym okresem na przeprowadzenie translokacji jest wiosna,
- do transportu należy wykorzystać worek - transporter, zwany potocznie „workiem Podkówki”,
- po zakończeniu przenosin należy przykryć mrowisko gałęziami drzewa iglastego, celem ograniczenia nasłonecznienia i zabezpieczeniu przed wysychaniem,
- przeniesiony kopiec powinien być prowizorycznie ogrodzony, by w pierwszym okresie adaptacyjnym zapewnić mrówkom bezpieczeństwo”;

8. uchylam punkt I.2.30 skarżonej decyzji w brzmieniu:

„Prace związane z zasypywaniem lub inną ingerencją w obrębie zbiorników wodnych, zlokalizowanych w km ok. 2+624 - 2+651, 5+434 - 5+444, 15+168 - 15+195 drogi rozpocząć od wypompowania wody i wybrania z dna zwierząt wodnych. Przed przystąpieniem do prac zbiorniki winny zostać skontrolowane przez specjalistę herpetologa oraz w uzasadnionych przypadkach specjalistę ichtiologa pod kątem występowania w nich gatunków zwierząt (płazów i gadów oraz ryb). W przypadku potwierdzenia ich występowania należy postępować zgodnie z zaleceniami ww. specjalistów”

i w tym zakresie orzekam:

„Po zakończeniu prac budowlanych, należy przeprowadzić rekultywację terenów tymczasowo zajętych w czasie budowy drogi. Prace te należy wykonać zgodnie z zaleceniami nadzoru przyrodniczego”;

9. uchylam punkt I.2.39 skarżonej decyzji w brzmieniu:

„Prace budowlane w sąsiedztwie zabudowy mieszkaniowej oraz innych terenów wymagających ochrony przed hałasem należy prowadzić wyłącznie w porze dziennej (w godz. 6 - 22) z możliwością prowadzenia prac w porze nocnej z uwagi na przyjętą technologię robót wymuszającą ciągłość prac”

i w tym zakresie orzekam:

„Prace budowlane w odległości mniejszej niż 60 m od terenów podlegających ochronie akustycznej należy prowadzić wyłącznie w porze dziennej (w godz. 6 - 22), z możliwością prowadzenia prac w porze nocnej z uwagi na przyjętą technologię robót wymuszającą ciągłość prac, pod warunkiem zastosowania, od strony terenów chronionych akustycznie, przenośnych ekranów akustycznych lub obudów dźwiękochłonnych wzdłuż poniższych odcinków planowanego przedsięwzięcia:

- km ok. 0+700 – 0+800 (strona lewa)
- km ok. 2+000 – 2+400 (strona prawa)
- km ok. 3+800 – 3+900 (strona prawa)
- km ok. 7+100 – 7+200 (strona lewa)

- km ok. 13+200 – 13+300 (strona lewa)
- km ok. 13+900 – 14+000 (strona lewa)
- km ok. 14+300 – 14+500 (strona lewa)
- km ok. 14+900 – 15+000 (strona prawa)
- km ok. 16+100 – 16+200 (strona prawa)
- km ok. 17+100 – 17+300 (strona prawa)
- km ok. 17+500 – 17+600 (strona prawa)
- km ok. 18+000 – 18+200 (strona prawa)

Minimum 24 godziny przed prowadzeniem prac w powyższych lokalizacjach, w porze nocnej, należy poinformować okoliczną ludność o zamiarze prowadzenia prac, np. poprzez zamieszczenie stosownej informacji w miejscu ogólnodostępnym dla mieszkańców”;

10. uchylam punkt I.2.45 skarżonej decyzji w brzmieniu:

„Na obszarze strefy ochronnej ujęcia wody podziemnej „Serby” zabrania się m.in.: mycia pojazdów mechanicznych, lokalizowania magazynów produktów ropopochodnych i innych substancji chemicznych oraz rurociągów do ich transportu, a także wykorzystywania popiołów i żużli do budowy drogi”

i w tym zakresie orzekam:

„Na obszarze strefy ochronnej ujęcia wody podziemnej „Serby” zabrania się: mycia pojazdów mechanicznych, lokalizowania magazynów produktów ropopochodnych i innych substancji chemicznych oraz rurociągów do ich transportu, a także wykorzystywania popiołów i żużli do budowy drogi”;

11. uchylam punkt I.3.1 skarżonej decyzji w brzmieniu:

„Przy projektowaniu przezroczystych ekranów akustycznych zastosować na ekranach wzór w postaci czarnych kropek o średnicy min. 0,8 cm w odległości nie większej niż 14 mm od siebie, całkowicie pokrywający ekran, naniesiony metodą sitodruku lub nakleić na zainstalowane ekrany po zewnętrznej stronie drogi czarne lub białe paski taśmy, o szerokości nie mniejszej niż 2 cm, w odległości nie większej niż 10 cm od siebie. Jako rozwiązania alternatywne można zastosować ekrany akrylowe z zatopionymi czarnymi włóknami poliamidowymi tworzącymi obraz pionowych pasów o szerokość nie mniejszej niż 2 mm, rozmieszczonych w odległości nie większej niż co 28 mm lub ekrany (np. z pleksi) laminowane folią z nadrukowanymi poziomymi czarnymi liniami o szerokości nie mniejszej niż 2 mm w odległości nie większej niż 28 mm od siebie”

i w tym zakresie orzekam:

„Ze względu na ochronę awifauny nie stosować jednolicie przezroczystych ekranów akustycznych. W przypadku konieczności ich zastosowania należy umieścić na nich czarne pionowe pasy o szerokości nie mniejszej niż 2 cm w odległości nie większych niż 10 cm. Ekrany mają być wyposażone w pasy fabryczne, według trwałej technologii, odpowiadającej trwałości samych paneli. Zabrania się montowania nowych paneli bez pasów i naklejania ich w późniejszym terminie”;

12. uchylam punkt I.3.2 skarżonej decyzji w brzmieniu:

„Kolorystyka przeprawy przez Odrę powinna być neutralna dla otoczenia. Płyta pomostu oraz podpory wykonane z betonu powinny pozostać niemalowane. Niskie pylony, gzymsy i kable zewnętrzne zaleca się wykonać lub pomalować w kolorze czerwonym”

i w tym zakresie orzekam:

„Kolorystyka przeprawy przez Odrę powinna być neutralna dla otoczenia”;

13. uchylam punkt I.3.4 skarżonej decyzji w brzmieniu:

„Zaprojektowane obiekty mostowe i przeprawy przez ciek winny gwarantować drożność korytarzy migracyjnych wzdłuż tych cieków”

i umarzam postępowanie organu I instancji w tym zakresie.

14. uchylam punkt I.3.5 skarżonej decyzji w brzmieniu:

„Na wszystkich obiektach pełniących funkcję przejść dla dużych i średnich zwierząt oraz w odległości do 100 m od nich, po obu stronach obiektów, zamontować ekrany antyolśnieniowe o wysokości co najmniej 4 m. Ekrany wykonać w postaci szczelnego parkanu, np. drewnianego i połączyć ściśle z ogrodzeniem ochronnym”

i w tym zakresie orzekam:

„Na wszystkich obiektach pełniących funkcję przejść dla dużych i średnich zwierząt oraz w odległości od 50 do 100 m od nich, po obu stronach obiektów, zamontować ekrany antyolśnieniowe o wysokości 2 – 2,4 m. Ekrany wykonać w postaci szczelnego parkanu, np. drewnianego i połączyć ściśle z ogrodzeniem ochronnym”;

15. uchylam punkt I.3.10 skarżonej decyzji w brzmieniu:

„Zbiorniki retencyjne w rejonie przejść dla zwierząt zaprojektować jako nieogrodzone zbiorniki dostępne dla zwierząt. Rowy pomiędzy rowem odwadniającym drogę a zbiornikami retencyjnymi zarurować tak, by można było nad nimi płynnie przeprowadzić ogrodzenie główne drogi i ogrodzenia dla płazów. Skarpy zbiorników zaprojektować jako ziemne, o nachyleniu nie większym niż 1:3 m; nie umacniać skarp: ekokratami, elementami ażurowymi, płytami betonowymi itp.”

I w tym zakresie orzekam:

„Naziemne zbiorniki retencyjne w sąsiedztwie przejść dla zwierząt należy lokalizować poza obszarami najściś odpowiadającymi szerokości światła przejść dla zwierząt, a optymalnie w odległości co najmniej 50 m od zewnętrznych krawędzi najściś na przejścia pod drogą. Wszystkie zbiorniki retencyjne należy ogrodzić i zabezpieczyć przed dostępem osób niepowołanych. W celu zabezpieczenia zbiorników przed przedostaniem się do nich płazów, wzdłuż całego ogrodzenia podstawowego zbiorników wykonać, pod nadzorem specjalisty herpetologa, ogrodzenie z prefabrykatów betonowych lub polimerobetonowych, o wysokości min. 50 cm ponad powierzchnią gruntu. Górna część konstrukcji winna być wygięta w kierunku terenu przylegającego do pasa drogi, pod kątem nie mniejszym niż 45° i nie większym niż 90°. Alternatywnie pod nadzorem herpetologa wykonać dogęszczenie jego dolnej części poprzez zastosowanie ogrodzenia z siatki stalowej ocynkowanej o maksymalnych wymiarach oczek 5 mm × 5 mm, wysokości min. 50 cm w części nadziemnej, zagłębionego w gruncie na głębokości min. 20 cm, z przewieszka w części górnej długości

min. 10 cm, odchyloną pod kątem 45-90° w stronę na zewnątrz zbiorników lub wykonać ogrodzenie z jednolitej siatki o zmiennej wielkości oczek, w dolnej części do wysokości min. 60 cm z oczkami o maksymalnych wymiarach 5 mm × 5 mm zagłębionego w gruncie na głębokości min. 20 cm. Ogrodzenia zbiorników na całym przebiegu muszą być szczelne. Pas szerokości 50-80 cm przed ogrodzeniem powinien być pozbawiony roślinności. W przypadku bramy lub furtki należy trwale przymocować płotek do ich skrzydeł tak, aby prześwit pomiędzy podłożem i skrzydłem bramy/furtki nie był większy niż 5 mm. Dodatkowo w przypadku montażu bramy lub furtki nad terenem nieutwardzonym, np. w ciągu drogi serwisowej o nawierzchni innej niż bitumiczna lub z kostki betonowej, na całej szerokości bramy lub furtki należy wykonać nawierzchnię z betonowych płyt chodnikowych, co wykluczy możliwość podkopywania się zwierząt. Dopuszcza się rezygnację z zagłębienia płotków w grunt w przypadku, gdy ogrodzenie zbiorników zostanie wykonane na podmurówce (monolitycznej lub systemowej) zagłębionej w grunt na głębokość min. 20 cm. Płotki uniemożliwiające dostawanie się płazów do zbiorników należy zamontować bezpośrednio po ich wybudowaniu”;

16. uchylam punkt I.3.15 skarżonej decyzji w brzmieniu:

„Szczelny system odwodnienia należy zastosować:

- 1) W miejscach szczególnie zagrożonych infiltracją zanieczyszczeń do wód podziemnych;
- 2) W miejscach występowania siedlisk cennych przyrodniczo”

i w tym zakresie orzekam:

„Szczelny system odwodnienia należy zastosować:

1. w miejscach szczególnie zagrożonych infiltracją zanieczyszczeń do wód podziemnych;
2. w miejscach występowania siedlisk cennych przyrodniczo, tj. w km:
 - ok. 0+969 – 1+133 (siedlisko 91E0),
 - ok. 10+594 – 10+702 (siedlisko 3150),
 - ok. 10+663 – 11+290 (siedlisko 91F0),
 - ok. 16+660 – 17+472 (siedlisko 9170)”;

17. uchylam punkt I.3.20 skarżonej decyzji w brzmieniu:

„Na odcinkach, na których droga zostanie oświetlona, do oświetlenia drogi zastosować lampy typu LED lub lampy niskosodowe o jak najniższym natężeniu światła i o niskiej wartości promieniowania UV, z odpowiednio ukształtowanymi kloszami kierującymi światło na drogę i zapobiegającymi nadmiernemu rozpraszaniu światła. Dla ograniczenia efektu olśnienia, nachylenie opraw w stosunku do powierzchni jezdni winno wynosić 0° (równoległe do jezdni). Oprawy powinny zostać wyposażone w regulowane odbłyśniki, pozwalające na uzyskanie optymalnego rozsyłu światła w kierunku oświetlanej powierzchni (minimalizacja rozsyłu w innych kierunkach).

Ponadto oświetlenie obiektów budowlanych, a w szczególności przeprawy mostowej przez Odrę winno:

1. eliminować wiązkę światła skierowaną ku górze;

2. eliminować wiązkę światła skierowaną poza obiekty, które muszą być oświetlone, w szczególności eliminować oświetlenie stref pod przeprawą;
3. nie zawierać świateł, których jedynym zadaniem jest eksponowanie elementów architektury czy wyglądu obiektu. Jeżeli oświetlenie takie jest wymagane ze względów bezpieczeństwa ruchu lotniczego, zalecane jest stosowanie świateł stroboskopowych;
4. stosować światło o najniższej dopuszczonej prawem intensywności”

i w tym zakresie orzekam:

„Na odcinkach, na których droga zostanie oświetlona, należy zaprojektować oświetlenie z wykorzystaniem słupów jednostronnych względem jezdni, z oprawami wyposażonymi w lampy o możliwie najniższej emisji barw niebieskich i promieniowania UV, o temperaturze barwnej poniżej 3 000 K. Nachylenie opraw zaprojektować w taki sposób, aby było ono równoległe do jezdni, tj. pod kątem 0° w stosunku do powierzchni jezdni w celu ograniczenia efektu olśnienia. Oprawy należy wyposażyć w regulowane odbłyśniki, pozwalające na uzyskanie optymalnego rozsyłu światła w kierunku oświetlanej powierzchni (minimalizacja rozsyłu w innych kierunkach). Ponadto oświetlenie obiektów budowlanych, a w szczególności przeprawy mostowej przez Odrę winno:

- 1) eliminować wiązkę światła skierowaną ku górze;
- 2) eliminować wiązkę światła skierowaną poza obiekty, które muszą być oświetlone, w szczególności eliminować oświetlenie stref pod przeprawą;
- 3) nie zawierać świateł, których jedynym zadaniem jest eksponowanie elementów architektury czy wyglądu obiektu. Jeżeli oświetlenie takie jest wymagane ze względów bezpieczeństwa ruchu lotniczego, zalecane jest stosowanie świateł stroboskopowych;
- 4) stosować światło o najniższej dopuszczonej prawem intensywności”;

18. uchylam punkt II.1.2 skarżonej decyzji w brzmieniu:

„Przed zakończeniem realizacji przedsięwzięcia, po uzyskaniu stosownego uzgodnienia zarządcy terenu, na terenie zawala lewego brzegu Odry (np. w obrębie użytku ekologicznego „Łęgi Głogowskie”), na powierzchni łącznie ok. 3 ha, dokonać nasadzeń nie mniej niż 300 sadzonek topoli czarnej *Populus nigra* i nie mniej niż 300 sadzonek topoli białej *Populus alba*. Nasadzeń dokonać w formie uzupełnień lub nasadzeń dogęszczających w obrębie istniejących zadrzewień. Nie dokonywać nasadzeń w obrębie terenów o charakterze otwartym np. zbiorowiskach łąkowych lub ziołoroślach. Jeżeli wysokość sadzonek nie będzie w sposób naturalny zabezpieczać przed ryzykiem zgryzania pędów głównych przez zwierzynę, należy je zabezpieczyć przed zgryzaniem metodą mechaniczną lub chemiczną”

i w tym zakresie orzekam:

„Przed zakończeniem realizacji przedsięwzięcia, na terenie zawala lewego brzegu Odry (np. w obrębie użytku ekologicznego „Łęgi Głogowskie”), na powierzchni łącznie ok. 3 ha, dokonać nasadzeń nie mniej niż 300 sadzonek topoli czarnej *Populus nigra* i nie mniej niż 300 sadzonek topoli białej *Populus alba*. Nasadzeń dokonać w formie uzupełnień lub nasadzeń dogęszczających w obrębie istniejących zadrzewień. Nie dokonywać nasadzeń w obrębie terenów o charakterze otwartym np. zbiorowiskach łąkowych lub ziołoroślach. Jeżeli

wysokość sadzonek nie będzie w sposób naturalny zabezpieczać przed ryzykiem zgrzyzania pędów głównych przez zwierzynę, należy je zabezpieczyć przed zgrzyzaniem metodą mechaniczną lub chemiczną”;

19. uchylam punkt II.1.3 skarżonej decyzji w brzmieniu:

„Wzdłuż całej drogi i dodatkowych jezdni obsługujących teren oraz w rejonie przejść dla zwierząt (uwzględniając uwarunkowania terenowe, wymogi bezpieczeństwa, rozmieszczenie całej infrastruktury i możliwość wjazdu i poruszania się pojazdów serwisowych), na łącznej powierzchni ok. 16,7 ha wprowadzić pasy zieleni w formie alei, szpalerów lub skupisk drzew i krzewów rodzimych gatunków, takich jak: lipa drobnolistna *Tilia cordata*, klon pospolity *Acer platanoides*, klon jawor *Acer pseudoplatanus*, klon polny *Acer campestre*, wiąz polny *Ulmus minor*, brzoza brodawkowata *Betula pendula*, wierzba biała *Salix alba*, dzika róża *Rosa canina*, kalina koralowa *Viburnum opulus*. Sadzonki drzew powinny mieć wysokość nie mniejszą niż I, 5 m i dobrze wykształconą bryłę korzeniową i koronę. Nasadzeń dokonać przy udziale specjalisty dendrologa w okresie wiosennym lub jesiennym. W okresie suszy regularnie podlewać sadzonki”

i w tym zakresie orzekam:

„W celu skompensowania przeprowadzonej wycinki, należy wprowadzić nasadzenia zamienne na łącznej powierzchni 16,7 ha, w przybliżonych lokalizacjach: 0+050 – 0+650 (strona lewa), 0+100 – 0+700 (strona prawa), 0+950 – 1+100 (strona lewa), 1+050 – 1+450 (strona prawa), 1+200 – 1+550 (strona lewa), 2+300 – 2+700 (strona lewa) 2+100 – 2+300 (strona prawa), 2+850 – 3+450 (strona lewa), 2+900 – 3+600 (strona prawa), 4+000 – 5+300 (strona lewa), 3+700 – 5+400 (strona prawa), 5+700 – 6+350 (strona lewa), 5+600 – 6+300 (strona prawa), 6+800 – 7+100 (strona lewa), 6+800 – 7+100 (strona prawa), 7+850 – 8+100 (strona lewa), 7+900 – 8+150 (strona prawa), 8+500 – 8+600 (strona lewa), 8+500 – 8+600 (strona prawa), 11+300 – 11+500 (strona lewa), 11+400 – 11+600 (strona prawa), 11+800 – 12+250 (strona lewa), 11+800 – 12+250 (strona prawa), 12+300 – 13+200 (strona lewa), 12+400 – 12+850 (strona prawa), 13+300 – 13+600 (strona lewa), 13+800 (strona prawa), 14+400 – 14+500 (strona lewa), 14+400 – 14+500 (strona prawa), 15+950 – 16+250 (strona lewa), 15+550 – 16+050 (strona prawa), 16+150 – 16+700 (strona prawa), 17+950 – 18+150 (strona prawa). Nasadzenia powinny składać się głównie z rodzimych gatunków, przy wyborze których należy wziąć pod uwagę panujące na danym terenie warunki siedliskowe, w tym glebowe oraz uwarunkowania techniczne, ekologiczne i krajobrazowe. Dobór materiału nasadzeniowego drzew należy wykonać z uwzględnieniem poniższych wytycznych w zakresie cech, jakie musi posiadać materiał roślinny:

- wyprodukowany zgodnie z zasadami agrotechniki szkółkarskiej szkółkowany co najmniej 2- krotnie;
- prawidłowo uformowany, z zachowaniem charakterystycznych dla gatunku i odmiany: pokroju, wysokości, szerokości i długości pędów, a także równomiernego rozgałęzienia;
- bez uszkodzeń mechanicznych oraz śladów żerowania owadów;
- pąk szczytowy wyraźnie uformowany, bez uszkodzeń;

- bryła korzeniowa prawidłowo uformowana, zwarta, nieuszkodzona ani przesuszona, na korzeniach szkieletowych powinny występować liczne drobne korzenie;
- obwody pni sadzonek na wysokości 100 cm powinny wynosić min. 12 cm.

Wymagania dotyczące sposobu sadzenia:

- sadzenie wykonywać wczesną wiosną (przed rozpoczęciem wegetacji) lub późną jesienią (po zakończeniu wegetacji);
- wielkość dołków pod drzewa wykonać 2-3 krotnie większą niż bryła korzeniowa sadzonej rośliny, należy zaprawić doły urodzajną ziemią;
- rośliny należy podlać od razu po posadzeniu;
- drzewa opalikować, przy czym wysokość palików wbitych do gruntu powinna być równa wysokości pnia posadzonego drzewa. Przy montażu palików nie uszkodzić bryły korzeniowej, pień drzewa należy do palików mocować taśmą przeznaczoną do tego celu.

Utratę miejsc lęgowych krętogłowa i puszczyka należy skompensować poprzez wprowadzenie 8 budek lęgowych dla ptaków. Dokładna lokalizacja i sposób ich wywieszenia powinien zostać ustalony przez specjalistę ornitologa w porozumieniu z Nadleśnictwem Głogów. Należy wywiesić:

- 4 budki typu B o wymiarach: średnica otworu wlotowego 4,7 – 5,0 cm, głębokość od wlotu do dna 26 cm oraz wewnętrzny wymiar dna 14 × 14 cm,
- 4 budki typu E: średnica otworu wlotowego 12,00 – 12,50 cm, wysokość 65 cm, szerokość 23,5 cm, długość 25,5 cm.

Corocznie, przez okres 10 lat czyścić zamontowane budki lęgowe dla ptaków w okresie pomiędzy 16 października a 28 lutego, dokonując niezbędnych napraw lub uzupełniając stwierdzone ubytki. Równoległe z czyszczeniem, należy przeprowadzać kontrolę pod kątem zasiedlenia budek przez ptaki. Kontrole takie przeprowadzi specjalista ornitolog. Dodatkowo przy udziale specjalisty entomologa po każdej stronie przejść dla dużych i średnich zwierząt należy zamontować po 3 budki dla trzmieli o następujących wymiarach: wysokość 17 cm, szerokość 18 cm, długość 18 cm, średnica wlotu 2 cm. Wnętrze budki należy w środku wypełnić sianem. Sama konstrukcja może być pomalowana jedynie pokosem lnianym lub olejem lnianym, jedynie daszek może być zabezpieczony innym środkiem impregnującym. Budki należy zamontować w suchym i lekko zacienionym miejscu na paliku. Konserwację należy przeprowadzać corocznie, przez okres 10 lat poprzez wymianę siana w okresie po wylocie owadów, dokonując niezbędnych napraw lub uzupełniając stwierdzone ubytki. W miejscach, w których zlokalizowane zostaną budki dla trzmieli, należy zapewnić dostępność odpowiedniej ilości roślin miododajnych, stanowiących pokarm owadów. W tym celu przy każdym przejściu dla zwierząt dużych i średnich, po obu stronach, należy utworzyć niewielkie pasy łąki kwietnej o powierzchni ok. 20m². Łąka powinna składać się z roślin miododajnych, złożonych z gatunków rodzimych (nie wykorzystywać gatunków inwazyjnych lub potencjalnie inwazyjnych), przy wyborze których należy wziąć pod uwagę panujące na danym terenie warunki siedliskowe. Dokładny skład gatunkowy oraz wykonanie łąki należy przeprowadzić przy udziale specjalisty botanika. W km ok. 10+600 – 10+900 należy

zastosować ekran podwyższający pułap lotu nietoperze, o wysokości min. 4 m po obu stronach drogi. Ekran należy zaprojektować jako nieprzezroczysty i płynnie połączyć z ekranem antyolśnieniowym zaprojektowanym w granicach przejścia dla zwierząt dużych zespolonego z rzeką Odrą”;

20. uchylam punkt III.1 skarżonej decyzji w brzmieniu:

„Ustalenia szczegółowych rozwiązań mających na celu minimalizację kolizji ptaków z elementami przeprawy przez Odrę w zakresie kolorystyki, oświetlenia, zastosowania dodatkowych zabezpieczeń”

i w tym zakresie orzekam:

„Ustalenia parametrów i szczegółowej lokalizacji przenośnych ekranów akustycznych i obudów dźwiękochłonnych, celem ochrony akustycznej w fazie realizacji przedsięwzięcia”;

21. uchylam punkt III.2 skarżonej decyzji w brzmieniu:

„Ustalenia dokładnej lokalizacji, zakresu i założeń wykonania działań związanych z kompensacją przyrodniczą”

i w tym zakresie orzekam:

„W kontekście działań kompensacyjnych należy:

- zweryfikować lokalizację nasadzeń zamiennych zawartych w punkcie 19 niniejszej decyzji, biorąc pod uwagę dokładne dane zawarte w projekcie budowlanym,
- zweryfikować możliwość połączenia ekranu podwyższającego lot nietoperzy o którym mowa w punkcie 19 niniejszej decyzji z ekranem antyolśnieniowym”;

22. uchylam punkt III.3 skarżonej decyzji w brzmieniu:

„Wpływu na cele ochrony obszaru Natura 2000 Łęgi Odrzańskie (PLC020002), w tym w zakresie wpływu na określone w dokumentach planistycznych dla tego obszaru cele działań ochronnych”

i umarzam postępowanie organu I instancji w tym zakresie.

23. uchylam punkt III.5 skarżonej decyzji w brzmieniu:

„Ustalenia szczegółowych parametrów oraz sposobów zagospodarowania przejść dla zwierząt”

i umarzam postępowanie organu I instancji w tym zakresie.

24. uchylam punkt III.8 decyzji w brzmieniu:

„Uszczegółowienia charakteru wykonywanych prac i planowanych do użycia materiałów związanych z przełożeniem cieków i inną ingerencją w ciek”

i umarzam postępowanie organu I instancji w tym zakresie.

25. uchylam punkt VII skarżonej decyzji w brzmieniu:

„Integralną częścią decyzji są: Załącznik 1 – Charakterystyka przedsięwzięcia i Załącznik 2 - Wykaz działek przewidzianych do prowadzenia prac przygotowawczych polegających na wycince drzew i krzewów”

i w tym zakresie orzekam:

„Integralną częścią decyzji są:

- Załącznik 1 – Charakterystyka przedsięwzięcia,

- Załącznik 2 - Wykaz działek przewidzianych do prowadzenia prac przygotowawczych polegających na wycince drzew i krzewów,
- Załącznik 3 – Mapa przedstawiająca przebieg planowanego przedsięwzięcia”;

26. w pozostałym zakresie utrzymuję ww. decyzję w mocy.

Uzasadnienie

Decyzją z 14 października 2022 r., znak: WOOŚ.420.19.2021.JS/AMA.45, Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska we Wrocławiu, dalej RDOŚ we Wrocławiu, działając na wniosek Generalnego Dyrektora Dróg Krajowych i Autostrad, dalej GDDKiA, z 17 czerwca 2021 r., ustalił środowiskowe uwarunkowania dla cytowanego w sentencji przedsięwzięcia. Decyzji został nadany rygor natychmiastowej wykonalności.

Z uwagi na liczbę stron biorących udział w postępowaniu, w niniejszej sprawie zastosowanie miał art. 74 ust. 3 u.o.o.ś., w myśl którego jeżeli liczba stron postępowania o wydanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach przekracza 10, stosuje się art. 49 k.p.a. Mając powyższe na uwadze, RDOŚ we Wrocławiu, obwieszczeniem z 17 października 2022 r., znak: WOOŚ.420.19.2021.JS/AMA.47, poinformował strony postępowania o wydaniu skarżonej decyzji. Obwieszczenie, o którym mowa powyżej, zostało upublicznione na tablicy ogłoszeń w oraz w Biuletynie Informacji Publicznej: Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska we Wrocławiu, Urzędzie Gminy Radwanice, Urzędzie Gminy Kotla oraz na tablicach ogłoszeń w: Urzędzie Miasta Głogów, Urzędzie Gminy Żukowice oraz w Urzędzie Gminy Głogów.

Najpóźniej ww. obwieszczenie upublicznione zostało w Urzędzie Gminy Żukowice, w terminie od 25 października do 8 listopada 2022 r., zatem skarżona decyzja została skutecznie doręczona stronom postępowania w trybie art. 49 k.p.a. w dniu 8 listopada 2022 r. W związku z powyższym, ostatnim dniem na wniesienie odwołania był 22 listopada 2022 r.

Od powyższej decyzji odwołanie do Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska, dalej GDOŚ, za pośrednictwem organu I instancji w ustawowym terminie wniosło Stowarzyszenie EKO-SERBY, dalej Stowarzyszenie, reprezentowane przez ██████████, uczestniczące w postępowaniu pierwszoinstancyjnym jako podmiot na prawach strony.

Z uwagi na braki formalnoprawne wniesionego odwołania GDOŚ na podstawie art. 64 § 2 k.p.a., pismem z 7 lutego 2023 r., znak: DOOŚ-WDŚZIL.420.38.2022.MKR.5, wezwał Stowarzyszenie do przedłożenia oryginałów lub poświadczonych za zgodność z oryginałem – zgodnie z art. 76a k.p.a. – kopii dokumentów, z których wynika, że ██████████ był umocowany do jednoosobowego reprezentowania Stowarzyszenia na dzień złożenia odwołania, tj. 24 października 2022 r. Zgodnie bowiem z regulaminem Stowarzyszenia (rozdz. IV, § 14, pkt 3), kadencja Prezesa trwa 2 lata, a jego wybór odbywa się w głosowaniu jawnym bezwzględną większością głosów obecnych na zebraniu członków Stowarzyszenia. Odwołujący zadośćuczynił wezwaniu, przedkładając przy piśmie z 17 lutego 2023 r., zaświadczenie Starosty Głogowskiego z 14 lutego 2023 r., znak: OP.0512.01.2023, potwierdzające, iż ██████████ był umocowany

do reprezentowania Stowarzyszenia na dzień złożenia odwołania. Tym samym, odwołanie skutecznie zainicjowało postępowanie przez organem II instancji.

Odwołujący przedstawili względem ww. decyzji następujące zarzuty:

1. naruszenie art. 7 i 78 § 1 k.p.a. poprzez zaniechanie czynności niezbędnych do dokładnego wyjaśnienia stanu faktycznego oraz do załatwienia sprawy i nieprzeprowadzenie zawnioskowanych przez stronę dowodów, pomimo okoliczności mających znaczenie dla sprawy, dotyczących rozpoznania zagrożeń, jakie niesie ze sobą budowa obwodnicy, w zakresie zwiększenia ryzyka powodzi i wprowadzenia rozwiązań mających na celu jego ograniczenie;
2. naruszenie art. 8 § 1 k.p.a. poprzez podejmowanie działań podważających zaufanie uczestników postępowania do władzy publicznej, niezgodnie z zasadą proporcjonalności, bezstronności i równego traktowania wyrażające się:
 - a) w bezkrytycznym uwzględnieniu argumentacji GDDKiA, pomimo przedstawianych przez Stowarzyszenie tez, dotyczących:
 - braku kolizji planowanej obwodnicy z istniejącymi rowami melioracyjnymi, pomimo przedstawienia przez Stowarzyszenie mapy udostępnionej przez PGW Wody Polskie, z której wynika, że następuje kolizja z rowem oznaczonym „r.sz.2.0”, który jest odpowiedzialny za odprowadzanie wody z rejonu miejscowości Serby;
 - potwierdzenia tezy GDDKiA o braku możliwości ominięcia przez obwodnicę Lasku Serbskiego z uwagi na jego wydłużony kształt, pomimo okoliczności, że wnioski Stowarzyszenia nie dotyczą całego Lasku Serbskiego, a jedynie jego fragmentu, tj. działki oznaczonej numerem ewidencyjnym 670/284, obręb Serby, gmina Głogów, powiat głogowski, na której znajduje się zabytkowy kompleks Strzelnic Piechoty;
 - niepodjęcia działań mających na celu wnikliwą weryfikację przedstawionego raportu w zakresie oddziaływania na stosunki hydrogeologiczne w rejonie miejscowości Serby, unikanie przeprowadzenia dowodów, które mają na celu dokonanie istotnych ustaleń co do faktycznego zasięgu wód powodziowych w rejonie Serbów i przerzucanie ustaleń w tym zakresie na kolejne etapy procesu inwestycyjnego;
 - b) opieraniu się na nieprawdziwych i niezweryfikowanych danych, takich jak informacje o przerwaniu linii wałów w rejonie Serbów, w trakcie powodzi w latach 1997 i 2010 oraz kwestionowaniu w oparciu o te dane argumentacji Stowarzyszenia;
 - c) uwzględnianiu argumentów społecznych na korzyść inwestora, takich jak sprzeciw właścicieli działek przy ich wykupie w razie potrzeby zwiększenia zakresu pasa zieleni, przy jednoczesnym ignorowaniu sprzeciwu społecznego wyrażonego w trakcie konsultacji społecznych, związanego z pogorszeniem warunków środowiskowych miejscowości Serby;
 - d) używaniu jako argumentacji decyzji o nieuwzględnieniu wniosku o powołaniu biegłego okoliczności, że organ administracji ostatecznie nie jest związany wnioskami z opinii;
 - e) rozpoznaniu sprawy pomimo braku przedstawienia przez wnioskodawcę wariantu alternatywnego dla proponowanego PN4 pomimo tego, że objęty tymi uchybieniami zakres sprawy ma istotny wpływ na jej rozstrzygnięcie.

Skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonej decyzji w całości i przekazanie sprawy do ponownego rozpatrzenia organowi pierwszej instancji.

GDOŚ ustalił i zważył, co następuje.

Omawiana inwestycja, z uwagi na charakteryzujące ją parametry techniczne, stanowi przedsięwzięcie mogące zawsze znacząco oddziaływać na środowisko, o którym mowa w § 2 ust. 1 pkt 32 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 10 września 2019 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz. U. z 2019 r. poz. 1839, ze zm.), tj. drogi inne niż wymienione w pkt 31 nie mniej niż o czterech pasach ruchu i długości nie mniejszej niż 10 km w jednym odcinku oraz zmianę przebiegu lub rozbudowę istniejącej drogi o dwóch pasach ruchu co najmniej do czterech pasów ruchu na długości nie mniejszej niż 10 km w jednym odcinku, a tym samym zgodnie z art. 71 ust. 2 pkt 1 u.o.o.ś., wymaga uzyskania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach.

Zgodnie z art. 75 ust. 1 pkt 1 lit. a tiret pierwsze u.o.o.ś., organem właściwym do wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach był RDOŚ we Wrocławiu, powyższe uzasadnia, z uwagi na brzmienie art. 127 ust. 3 u.o.o.ś., właściwość rzeczową i instancyjną GDOŚ w niniejszej sprawie.

Analiza materiału dowodowego zebranego przez RDOŚ we Wrocławiu, po przeprowadzeniu szczegółowej analizy przez GDOŚ wykazała, że nie zostały ustalone wszystkie istotne, mające znaczenie prawne, okoliczności faktyczne sprawy. Wobec powyższego, pismem z 28 lutego 2023 r., znak: DOOŚ-WDŚZIL.420.38.2022.MKR.6, na podstawie art. 50 § 1 w zw. z art. 136 u.o.o.ś., GDOŚ zwrócił się do podmiotu planującego realizację przedsięwzięcia o przedłożenie mapy przedstawiającej teren realizacji przedsięwzięcia, w wariantcie inwestycyjnym, w skali zapewniającej czytelność przedstawionych danych (również w wersji elektronicznej), wskazując iż teren ten należy oznaczyć jednym kolorem na mapie i odpowiednio opisać w legendzie. Mapa, o której mowa powyżej, została przedłożona przy piśmie z 21 marca 2023 r., znak: O/WR.1-2.5302.4.2023.1.AKU, czyniąc zadość wezwaniu organu.

Kolejno, pismem z 5 kwietnia 2023 r., znak: DOOŚ-WDŚZIL.420.38.2022.MKR.7, GDOŚ wezwał wnioskodawcę do złożenia wyjaśnień w zakresie raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko, dalej raport. W odpowiedzi na wezwanie, wnioskodawca, przy piśmie z 11 maja 2023 r., przedłożył stosowne wyjaśnienia w postaci aneksu do raportu.

Ponadto, ze względu na wejście w życie 24 lutego 2023 r. rozporządzenia Ministra Infrastruktury z 16 listopada 2022 r. w sprawie Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry (Dz. U. z 2023 r. poz. 335), pismem z 30 maja 2023 r., znak: DOOŚ-WDŚZIL.420.38.2022.MKR.11, organ wezwał wnioskodawcę o uaktualnienie informacji zawartych w raporcie w zakresie analizy oddziaływania inwestycji na wody powierzchniowe oraz podziemne w oparciu o obowiązujące obecnie przepisy. Odpowiedź na powyższe wpłynęła do organu przy piśmie z 16 czerwca 2023 r., czyniąc zadość wezwaniu.

Przekazane w odpowiedzi na wezwanie dodatkowe informacje i wyjaśnienia pozwoliły na doprecyzowanie warunków realizacji przedsięwzięcia zawartych w decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach.

Przed wydaniem decyzji rozstrzygającej sprawę całość zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego została udostępniona stronom na zasadzie określonej w art. 10 § 1 k.p.a., o czym GDOŚ powiadomił strony postępowania, w myśl art. 49 k.p.a., zawiadomieniem z 28 czerwca 2023 r., znak: DOOŚ-WDŚZIL.420.38.2022.MKR.12 oraz DOOŚ-WDŚZIL.420.38.2022.MKR.14. W odpowiedzi na powyższe, żadna ze stron nie zgłosiła uwag ani wniosków dotyczących zebranego przez organ materiału dowodowego.

Mając na uwadze zasadę dwuinstancyjności postępowania administracyjnego, której istotą jest zapewnienie stronom prawa do dwukrotnego rozpatrzenia i rozstrzygnięcia sprawy, organ w ramach postępowania odwoławczego dokonał analizy zgromadzonego materiału dowodowego. W wyniku czynności organu II instancji dokumentacja została zgromadzona w stopniu wystarczającym do pełnego i prawidłowego rozpoznania sprawy. Organ nie znalazł przyczyn, które uzasadniałyby uchylenie zaskarżonej decyzji i przekazanie jej do ponownego rozpatrzenia organowi I instancji.

Zgodnie z art. 138 § 1 pkt 2 k.p.a. organ odwoławczy może uchylić zaskarżoną decyzję w całości albo w części i w tym zakresie orzec co do istoty sprawy albo uchylając tę decyzję – umorzyć postępowanie pierwszej instancji w całości albo w części. Uchylenie decyzji w oparciu o art. 138 § 1 pkt 2 *ab initio* k.p.a. będzie miało miejsce wówczas, gdy w wyniku ponownego rozpoznania sprawy rozstrzygnięcie merytoryczne organu odwoławczego jest niezgodne z rozstrzygnięciem organu I instancji. Kompetencje organu odwoławczego obejmują zarówno korygowanie wad prawnych decyzji organu I instancji, polegających na niewłaściwie zastosowanym przepisie prawa materialnego, jak i wad polegających na niewłaściwej ocenie okoliczności faktycznych. Organ administracji, wydając w postępowaniu odwoławczym decyzję uchylającą zaskarżoną decyzję i orzekając co do istoty sprawy, zajmuje stanowisko, że rozstrzygnięcie organu I instancji jest w tym zakresie nieprawidłowe z uwagi na niezgodność z przepisami prawa lub z punktu widzenia celowości podjętego rozstrzygnięcia. Po wnikliwym zbadaniu poprawności postępowania przeprowadzonego przez organ I instancji oraz mając na uwadze, że kompetencje orzecznicze organu odwoławczego nie sprowadzają się tylko do kontroli zasadności zarzutów podniesionych w stosunku do rozstrzygnięcia organu I instancji, lecz do analizy całości akt sprawy oraz kontroli merytorycznej zaskarżonego rozstrzygnięcia, GDOŚ uchylił punkty: I.2.1, I.2.5, I.2.6, I.2.7, I.2.8, I.2.11, I.2.26, I.2.30, I.2.39, I.2.45, I.3.1, I.3.2, I.3.4, I.3.5, I.3.10, I.3.15, I.3.20, II.1.2, II.1.3, III.1, III.2, III.3, III.5, III.8 oraz VII decyzji RDOŚ we Wrocławiu z 14 października 2022 r. i w tym zakresie orzekł co do istoty sprawy.

Natomiast uchylenie decyzji i umorzenie postępowania organu I instancji – art. 138 § 1 pkt 2 *in fine* k.p.a. może mieć miejsce w sytuacji, gdy postępowanie to było bezprzedmiotowe. Przesłanka bezprzedmiotowości wystąpi, gdy brak było podstaw prawnych do merytorycznego rozpoznania danej sprawy w ogóle, bądź nie było podstaw do rozpoznania jej w drodze postępowania administracyjnego, czy też tylko w drodze postępowania administracyjnego prowadzonego przed tym organem pierwszej instancji (B. Adamiak, J. Borkowski, *Kodeks postępowania administracyjnego. Komentarz*, Wydawnictwo C.H. Beck, Warszawa 2016, str.

619). Z sytuacją taką mamy do czynienia w odniesieniu do punktów: I.3.4, III.3, III.5 oraz III.8 skarżonej decyzji.

Zgodnie z kolei z art. 138 § 1 pkt 1 k.p.a. organ odwoławczy może utrzymać w mocy zaskarżoną decyzję. Będzie to miało miejsce wówczas, gdy w wyniku ponownego rozpoznania sprawy rozstrzygnięcie organu odwoławczego jest zgodne z rozstrzygnięciem organu pierwszej instancji zawartym w zaskarżonej decyzji. Organ administracji, wydając w postępowaniu odwoławczym decyzję utrzymującą w mocy zaskarżoną decyzję, zajmuje stanowisko, że rozstrzygnięcie organu pierwszej instancji jest prawidłowe, zarówno co do zgodności z prawem, jak i co do istoty. W ocenie GDOŚ w pozostałej części zaskarżona decyzja jest prawidłowa i nie narusza przepisów prawa w stopniu uzasadniającym jej uchylenie.

GDOŚ uznał za konieczne uszczegółowienie pkt I.2.1 w kwestii wymagań, jakie muszą spełniać specjaliści z nadzoru przyrodniczego co pozwoli w większym stopniu zabezpieczyć środowisko przyrodnicze na etapie budowy. W związku z tym w skład nadzoru wszedł specjalista z dziedziny botaniki, który został uwzględniony także w dokumentacji przedłożonej przez wnioskodawcę oraz specjalista z dziedziny dendrologii, którego obecność jest konieczna podczas zabezpieczania drzew nieprzeznaczonych do wycinki oraz wyborze składu gatunkowego drzew do nasadzeń zamiennych. Ponadto z powyższego warunku został usunięty zapis dotyczący prowadzenia przez nadzór przyrodniczy bieżącej analizy prac i działań minimalizujących oraz wnoszenie ewentualnych uwag i korekt. Zadania poszczególnych specjalistów z nadzoru zostały wymienione w innych punktach decyzji, natomiast poprzedni zapis sugerował, iż wszyscy wymienieni specjaliści powinni być obecni przy całości procesu budowlanego, co zdaniem GDOŚ nie jest konieczne. Do przedmiotowego punktu dodany został ponadto zapis dotyczący terminu w jakim zostaną przeprowadzone kontrole, o których mowa w ww. punktach. Brak określenia przedziału czasowego mógłby doprowadzić do sytuacji, w której kontrole byłyby przeprowadzone zbyt wcześnie w stosunku do prowadzonych prac.

Rozpatrując przedmiotową sprawę, organ odwoławczy doprecyzował pkt I.2.5 skarżonej decyzji w zakresie zabezpieczenia drzew i krzewów, mające na celu ich skuteczniejszą ochronę przed przypadkowym zniszczeniem.

W związku z informacją zawartą w aneksie do raportu z maja 2023 r., przedłożonym przez wnioskodawcę, organ drugiej instancji uznał za konieczne uzupełnienie pkt I.2.6 o działania minimalizujące oddziaływanie przedsięwzięcia na konioplócha łąkowego.

GDOŚ uznał także, iż pkt I.2.7 decyzji RDOŚ we Wrocławiu winien zostać uszczegółowiony o dwie lokalizacje siedlisk leżących w bliskim położeniu inwestycji, koniecznych do wygradzenia. Dodatkowo, wskazano sposób wygradzenia płatów siedlisk, tj. za pomocą taśmy.

Zmiana w punkcie I.2.8 dotyczyła kwestii wprowadzenia dodatkowej lokalizacji w km 4+200 – 14+400, wynikającej z treści aneksu do raportu z maja 2023 r. będącego odpowiedzią wnioskodawcy na wezwanie organu.

GDOŚ zreformował treść warunku I.2.11, uzupełniając go o wskazanie by na terenach nadrzecznych, jeśli to technicznie możliwe, rozpocząć pracę przed 1 marca (rozpoczęciem sezonu

łęgowego) tak aby zniechęcić ptaki do zakładania łęgów w tych miejscach na początku sezonu. Ponadto dodana została informacja, iż w przypadku wykrycia obecności ptaków podczas kontroli konstrukcji mostów, prace należy wstrzymać i postępować zgodnie z wytycznymi specjalisty ornitologa.

Modyfikacja pkt I.2.26. polegała na rozszerzeniu listy materiałów, z jakich można wykonać wygradzenia tymczasowe o siatkę metalową i polimerową, które stanowią najbardziej odporny materiał na warunki atmosferyczne, w porównaniu z pozostałymi wymienionymi. Ponadto w celu dodatkowej ochrony została dodana informacja o konieczności utrzymywania wygradzeń w stanie technicznym zapewniającym ich właściwe funkcjonowanie. Jako działanie minimalizujące oddziaływanie przedsięwzięcia na płazy, organ wskazał konieczność zamontowania wiader na okres migracji płazów wraz z określeniem szczegółów dotyczących ich kontroli, zgodnie z informacjami przedłożonymi przez wnioskodawcę na str. 366 raportu. Wydłużony został również okres z 30 kwietnia do 15 maja (zaproponowany przez wnioskodawcę), w którym przedmiotowe zabezpieczenie powinno funkcjonować. Przeniesiony i zmodyfikowany został tutaj również pkt I.2.30 decyzji dotyczący likwidacji zbiorników wodnych będących siedliskami płazów. GDOŚ wskazał termin, w jakim należy prowadzić przedmiotową likwidację, biorąc pod uwagę obecność płazów (termin zaproponowany na str. 367 raportu). GDOŚ uznał za zbędny obowiązek kontroli ww. zbiorników w uzasadnionych przypadkach przez specjalistę ichtiologa, bowiem przedstawiona przez wnioskodawcę inwentaryzacja nie wskazała występowania w nich ichtiofauny. Wskazane zostały również lokalizacje zbiorników, do jakich zostaną przeniesione płazy, zgodnie z informacją przedstawioną w aneksie do raportu z maja 2023 r. Czynności te muszą być ponadto wykonywane pod nadzorem specjalisty herpetologa, który wskaże dokładny termin przeprowadzenia likwidacji zbiorników. Organ drugiej instancji uznał także za konieczne dodanie punktu dotyczącego prowadzenia robót budowlanych w taki sposób, aby nie powodowały one powstawania okresowych zastoisk wodnych i rozlewisk, gdyż mogą stanowić pułapki dla płazów. W przypadku stwierdzenia podczas kontroli osobników zwierząt, należy je przenieść poza teren budowy, do miejsc odpowiednich dla danego gatunku. Dodatkowo, zgodnie z informacją znajdującą się na str. 307 raportu, zostało dodane zabezpieczenie w postaci zapewnienia ciepłej temperatury światła stosowanego na budowie. Organ drugiej instancji uszczegółowił, iż powinno być ono o temperaturze barwnej poniżej 3 000 K, dzięki czemu nie będzie przyciągać owadów stanowiących pożywienie dla nietoperzy. Do przedmiotowego punktu została dodana także informacja dotycząca zabezpieczenia przed przypadkowym zniszczeniem drzew będących siedliskiem kozioroga dębosza, zgodnie z informacją przedstawioną w raporcie na str. 359 oraz aneksie do raportu z listopada 2021 r. Organ drugiej instancji uznał za konieczne wprowadzenie takiego zabezpieczenia również dla drzew będących potencjalnym siedliskiem pachnicy dębowej. Uszczegółowione zostały lokalizacje przedmiotowych siedlisk oraz wskazane zostało, iż wykonanie powyższych czynności będzie nadzorowane przez entomologa. Dodana została także minimalizacja związana z kontrolą i w określonym przypadku translokacją mrowisk, zgodnie z informacją przedstawioną przez wnioskodawcę w aneksie do raportu z listopada 2021 r. na str. 67-68. Ponadto w ww. pkt został zawarty zapis dotyczący rekultywacji terenów tymczasowo zajętych

pod budowę drogi zgodnie z informacjami zawartymi na str. 344 i 349 raportu. Organ drugiej instancji uznał za konieczne dodanie zapisu dotyczącego wykonania ww. czynności zgodnie z zaleceniami nadzoru przyrodniczego.

RDOŚ we Wrocławiu, w warunku określonym w pkt I.2.39, wskazał wytyczne dotyczące minimalizacji oddziaływania akustycznego na etapie realizacji przedsięwzięcia, które według organu odwoławczego były zbyt ogólne. Doprecyzowanie warunku poprzez wskazanie konkretnej odległości od terenów chronionych akustycznie, tj. poniżej 60 m, w jakiej pracy należy prowadzić wyłącznie w porze dnia, a także wskazanie odcinków przedsięwzięcia, wzdłuż których należy zastosować ekrany akustyczne lub obudowy dźwiękochłonne, w porze nocy, pozwoli na uniknięcie negatywnych skutków w postaci zwiększonej emisji hałasu w pobliżu zabudowy mieszkaniowej. W zreformowanym warunku GDOŚ sprecyzował także wyprzedzenie z jakim należy informować mieszkańców o zamiarze prowadzenia prac w porze nocy oraz zaproponował sposób przekazania powyższej informacji.

Reformując pkt I.2.45 organ drugiej instancji uznał za zasadne usunięcie zapisu „m.in.”, ponieważ był niejednoznaczny i mógł wskazywać na to, iż w ww. pkt nie zostały wskazane wszystkie czynności, których zabrania się na obszarze strefy ochronnej ujęcia wody podziemnej „Serby”.

W punkcie I.3.1 decyzji RDOŚ zostały wskazane 3 propozycje dotyczące rodzajów ekranów akustycznych i ich oznakowania. GDOŚ uznał za konieczne doprecyzowanie informacji w tej kwestii w związku z czym zreformował powyższy punkt, w którym określił najskuteczniejszy oraz jedyny rekomendowany środek służący do zabezpieczenia przezroczystych ekranów akustycznych przed kolizjami z przedstawicielami awifauny w postaci naklejanym na całej wysokości ekranu pionowych pasów barwy czarnej, o szerokości 2 cm, w odstępach co 10 cm, który powinien zostać zastosowany przy realizacji przedmiotowej inwestycji.

Reformie uległ także punkt I.3.2, z którego wykreślone zostały zapisy dotyczące sposobu malowania niskich pylonów, gzymsu i kabli zewnętrznych. Zgodnie z informacją przedłożoną przez wnioskodawcę w aneksie do raportu z maja 2023 r., konstrukcja przeprawy mostowej przez Odrę będzie płaska. Ponieważ płaskie konstrukcje mostowe są najbezpieczniejsze dla ornitofauny, organ drugiej instancji nie widzi konieczności stosowania czerwonej kolorystyki obiektu. Ponadto w decyzji zostały zawarte szczegóły dotyczące oświetlenia mostu (pkt I.3.20). W związku z tym nie ma potrzeby powielania informacji w tym zakresie.

Zapis uchylonego w całości pkt I.3.4, dotyczącego konieczności zapewnienia drożności korytarzy migracyjnych wzdłuż cieków, w ocenie GDOŚ, był zbyt ogólny, a w związku z tym niezapewniający żadnej ochrony środowiska przyrodniczego. Drożność migracji będzie zapewniona dzięki przejściom dla zwierząt i ich odpowiedniemu zagospodarowaniu, co zostało zawarte w warunkach decyzji dla przedmiotowego przedsięwzięcia. Wobec powyższego zadecydowano o konieczności uchylenia warunku i umorzeniu postępowania organu I instancji w tym zakresie.

W przypadku pkt I.3.5 zmianie uległa wysokość ekranów antyolśnieniowych z 4 m na 2 – 2,4 m. Organ drugiej instancji uznał za konieczne ich obniżenie względem wysokości podanej w

decyzji RDOŚ we Wrocławiu, ze względu na fakt, iż zbyt wysokie ekrany, w szczególności na mostach przechodzących nad rzeką, mogą stanowić utrudnienie w przemieszczaniu się ptaków wzdłuż korytarza migracyjnego. Ponadto, zgodnie z informacją na str. 396 raportu, przedmiotowe ekrany powinny obejmować odcinek co najmniej 50 m od przejścia, w związku z czym GDOŚ doprecyzował informację w tym zakresie i zamiast 100 m wskazał przedział 50 – 100 m.

Organ odwoławczy uznał także za zasadne zmodyfikowanie warunku nr I.3.10 dotyczącego zbiorników retencyjnych. Zgodnie z informacją uzyskaną od wnioskodawcy zbiorniki retencyjne będą zlokalizowane min. 50 m od krawędzi przejść dla dużych i średnich zwierząt, natomiast z mapy przedstawiającej lokalizację przedmiotowych zbiorników wynika, że w przypadku dwóch przepustów będą one zlokalizowane w mniejszej odległości, dlatego też został wprowadzony zapis, że należy lokalizować je poza obszarami najścisłymi odpowiadającymi szerokości światła przejść dla zwierząt. GDOŚ uznał także za konieczne dodanie zapisu, iż zbiorniki muszą zostać zabezpieczone przed przedostawaniem się do nich batrachofauny, gdyż otwarte zbiorniki mogą stanowić pułapkę ekologiczną dla płazów. W warunku zostały zatem określone parametry ogrodzenia, a także sposób jego połączenia z bramą lub furtką.

GDOŚ zreformował także pkt I.3.15 decyzji RDOŚ we Wrocławiu poprzez uszczegółowienie lokalizacji, w których należy zastosować system odwodnienia ze względu na przecięcie siedlisk cennych przyrodniczo. Lokalizacje te zostały wyznaczone na podstawie mapy przedstawiającej wyniki inwentaryzacji siedlisk przyrodniczych w buforze badań oraz danych przedstawionych na str. 338-339 raportu. Poprzedni zapis był zbyt ogólny i wprowadzał dowolność interpretacji takiego siedliska.

Punkt I.3.20 został uszczegółowiony w zakresie dotyczącym konieczności zaprojektowania oświetlenia drogi z wykorzystaniem słupów jednostronnych. Doprecyzowana została także kwestia granicznej temperatury barwnej, której wartość powinna wynosić poniżej 3 000 K. Zapis ten ma na celu jak najbardziej skuteczne zabezpieczenie środowiska przed zanieczyszczeniem światłem oraz ochronę nietoperzy przed możliwą kolizją z pojazdami, w przypadku ich żerowania na owadach przyciąganych do lamp ulicznych.

W pkt II.1.2 GDOŚ usunął zapis dotyczący uzyskania stosownego uzgodnienia zarządcy terenu, bowiem brak jest podstawy prawnej, uprawniającej organ do nałożenia takiego obowiązku, w związku z czym jest on bezpodstawny i wymagał uchylecia.

Do punktu II.1.3 decyzji RDOŚ we Wrocławiu, zgodnie z uzupełnieniem wnioskodawcy w aneksie do raportu z maja 2023 r., dodane zostały przybliżone lokalizacje, w których wprowadzone zostaną nasadzenia zamienne, natomiast ewentualne korekty długości wynikające ze szczegółów projektowych będą mogły zostać wprowadzone na etapie ponownej oceny oddziaływania na środowisko (pkt III decyzji). GDOŚ uzupełnił także powyższy punkt o zapis, iż przedmiotowe nasadzenia muszą składać się z gatunków rodzimych, odpowiednio dobranych do warunków w jakich zostaną posadzone i których dokładny skład dobierze specjalista dendrolog. Organ uznał wskazywanie konkretnych gatunków drzew, co miało miejsce przy poprzednim zapisie, za zbędne. Ponadto, w celu zapewnienia jak największej szansy na przyjęcie się wprowadzanych sadzonek, uszczegółowione zostały informacje dotyczące materiału sadzeniowego oraz sposobu sadzenia.

Zgodnie z ww. uzupełnieniem dodana została kompensacja w postaci budek dla krętogłowa i puszczyka oraz budek dla trzmieli wraz z dedykowaną im łąką kwietną. Wskazany został także sposób i okres w jakim należy przeprowadzać konserwację budek dla ptaków oraz ich monitoring, natomiast okres konserwacji budek dla trzmieli został rozszerzony z 5 do 10 lat. Prace związane z konserwacją będą mogły być wykonywane równolegle z konserwacją budek dla ptaków, a dłuższy okres zapewni lepszą ochronę przedmiotowych owadów. Dodatkowo, zgodnie z aneksem do raportu z maja 2023 r., zostało wprowadzone zabezpieczenie podwyższające pułap lotu nietoperzy. Organ drugiej instancji uznał, iż zastosowanie ekranów nieprzezroczystych będzie lepszym i bardziej bezpiecznym rozwiązaniem dla ptaków, niż proponowane przez wnioskodawcę siatki. Co więcej, ekrany te, ze względu na bliskie położenie względem ekranów antyolśnieniowych, należy z nimi płynnie połączyć. Możliwość ta zostanie dodatkowo przeanalizowana także na etapie ponownej oceny oddziaływania na środowisko.

Punkt III.1 dotyczący minimalizacji ryzyka kolizji ptaków z elementami przeprawy przez Odrę został zreformowany ze względu na to, iż powyższa kwestia została uszczegółowiona w przedmiotowej decyzji w pkt I.3.2 oraz I.3.20, w związku z czym organ drugiej instancji nie widzi potrzeby dodatkowej analizy w tym zakresie.

Po przeanalizowaniu dokumentacji sprawy oraz przeprowadzeniu postępowania wyjaśniającego, GDOŚ zdecydował o konieczności nałożenia na wnioskodawcę obowiązku przeanalizowania oraz doprecyzowania sposobu minimalizacji oddziaływania akustycznego na etapie budowy podczas ponownej oceny oddziaływania na środowisko. Zaproponowane w pkt 20 niniejszej decyzji przenośne ekrany akustyczne, mające zostać zastosowane w przypadku prowadzenia prac w porze nocnej na terenach sąsiadujących z terenami podlegającymi ochronie akustycznej, wymagają doszczegółowienia w zakresie lokalizacji oraz parametrów. Powyższe będzie możliwe na dalszym etapie prac projektowych, z tego względu kwestia ta wymaga doprecyzowania podczas ponownej oceny oddziaływania na środowisko.

Uszczegółowieniu uległ także pkt III.2 decyzji RDOŚ we Wrocławiu. W aneksie do raportu z maja 2023 r. wnioskodawca przedłożył przybliżony kilometrą lokalizacji do wprowadzenia nasadzeń zamiennych. Na etapie ponownej oceny wskazane jest, aby lokalizacje te zostały zweryfikowane z projektem budowlanym w celu naniesienia ewentualnych poprawek. Ponadto weryfikacji należy poddać możliwość połączenia ekranu podwyższającego pułap lotu nietoperzy z ekranem antyolśnieniowym. Poprzedni zapis dotyczący ustalenia dokładnej lokalizacji, zakresu i założeń wykonania działań związanych z kompensacją przyrodniczą był zbyt ogólny i mógł świadczyć o przeniesieniu ustaleń istotnych kwestii związanych z kompensacją na późniejszy etap realizacji przedsięwzięcia, podczas gdy większość tych kwestii została ustalona już na obecnym etapie i może podlegać ewentualnej weryfikacji z projektem budowlanym oraz możliwościami technicznymi.

GDOŚ uchylił pkt III.3 w całości i umorzył postępowanie w tym zakresie, ze względu na fakt, iż oddziaływania na obszar Natura 2000 Łęgi Odrzańskie PLC020002 zostały przeanalizowane już na obecnym etapie i nie należy ich przenosić na etap ponownej oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko. Należy podkreślić, że na etapie projektu

budowlanego, ponowna ocena oddziaływania daje możliwość weryfikacji poczynionych na etapie oceny właściwej ustaleń, jednak nie można ona zastąpić analiz poczynionych na potrzeby tej oceny.

W przedmiotowej decyzji uchylony i umorzony w całości został również pkt III.5 ze względu na jego zbyt ogólne brzmienie, a także fakt, iż szczegóły dotyczące parametrów oraz zagospodarowania przejść dla zwierząt zostały ustalone już na obecnym etapie i dokładnie sprecyzowane w warunkach decyzji. Jednocześnie, jak w przypadku powyżej, należy wskazać, że na etapie projektu budowlanego, ponowna ocena oddziaływania daje możliwość weryfikacji poczynionych na etapie oceny właściwej ustaleń, jednak nie można ona zastąpić analiz poczynionych na potrzeby tej oceny. Organ drugiej instancji nie widzi więc konieczności przenoszenia tych ustaleń na etap ponownej oceny oddziaływania na środowisko.

Uchyleniu i umorzeniu w całości uległ także pkt III.8 bowiem kwestie dotyczące sposobu wykonywania prac na ciekach oraz użycia odpowiednich materiałów zostały uszczegółowione w treści decyzji, w związku z czym organ drugiej instancji nie widzi konieczności przenoszenia przedmiotowych ustaleń na etap ponownej oceny oddziaływania na środowisko.

Modyfikując pkt VII, GDOŚ orzekł załącznik nr 3, tj. mapę przedstawiającą przebieg przedsięwzięcia, która została przedłożona na etapie postępowania odwoławczego.

W pozostałym zakresie, GDOŚ utrzymał decyzję organu I instancji w mocy.

W zakresie stawianych przez odwołujących zarzutów, wyjaśnienia wymaga, że rozpatrując sprawę w przedmiocie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach należy mieć na uwadze specyfikę wydawanego rozstrzygnięcia, które nie ma charakteru uznaniowego. Merytoryczna analiza zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego wykazała, że realizacja i eksploatacja przedmiotowego przedsięwzięcia, przy zachowaniu warunków określonych w decyzji z 14 października 2022 r., jak i niniejszej decyzji, nie spowoduje znaczących negatywnych oddziaływań na środowisko. W takim przypadku organ wydający decyzję nie mógł wykraczać poza kompetencje związane z oceną planowanego przedsięwzięcia w zakresie wymogów ochrony środowiska, które określone są przepisami u.o.o.ś. Decyzja o środowiskowych uwarunkowaniach ma na celu określenie środowiskowych uwarunkowań realizacji inwestycji, w tym wskazanie zagrożeń jakie mogą wystąpić w związku z tą realizacją oraz sposobów przeciwdziałania tym zagrożeniom. Organ prowadzący postępowanie administracyjne zmierzające do wydania omawianej decyzji, nie jest uprawniony do dowolnego określania lokalizacji, kształtu i zakresu planowanej do realizacji inwestycji.

Ad.1

Odpowiadając na zarzut braku podjęcia czynności niezbędnych do wyjaśnienia stanu faktycznego przedmiotowej sprawy, informuję co następuje.

Stosownie do treści art. 7 k.p.a. organy administracji publicznej w toku postępowania podejmują wszelkie czynności niezbędne do dokładnego wyjaśnienia stanu faktycznego oraz do załatwienia sprawy. Realizację tej zasady zapewniają przede wszystkim przepisy regulujące postępowanie dowodowe. Natomiast zgodnie z art. 77 § 1 k.p.a. organ administracji publicznej jest obowiązany w sposób wyczerpujący zebrać materiał dowodowy. Po przeprowadzeniu postępowania dowodowego obowiązkiem organu administracji publicznej jest zaś jego

wszechstronne rozpatrzenie. Zgodnie z orzecznictwem sądowo-administracyjnym naruszenie art. 7 i art. 77 § 1 k.p.a. następuje wówczas, gdy organ nie podejmie działań w celu wyczerpującego zebrania materiału dowodowego, istotnego dla wyjaśnienia okoliczności faktycznych sprawy i wyda rozstrzygnięcie pomimo niekompletnego materiału dowodowego. Przy czym dla przyjęcia istnienia tej wadliwości niezbędne jest wskazanie pominiętych czynności, a także nieprzeprowadzonych dowodów. W przeciwnym wypadku nie jest możliwe uznanie, że naruszenie wskazanych reguł proceduralnych mogło mieć wpływ na wynik sprawy. O istotnym wpływie naruszenia przepisu na wynik sprawy mowa jest wówczas, gdy zachodzi duże prawdopodobieństwo, że w przypadku, gdyby nie doszło do jego naruszenia, zapadłe w sprawie rozstrzygnięcie różniłoby się od rozstrzygnięcia, które zostało wydane. Strona skarżąca powinna zatem wyszczególnić konkretne braki w postępowaniu dowodowym, które pomimo pozostałego zebranego w sprawie materiału dowodowego, nie pozwoliły organom na uzyskanie pełnego obrazu stanu faktycznego sprawy (por. wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z 27 września 2019 r. sygn. akt I OSK 1743/17).

Po analizie przebiegu postępowania przeprowadzonego przez organ I instancji w sprawie ustalenia środowiskowych uwarunkowań realizacji przedmiotowego przedsięwzięcia, organ odwoławczy nie dopatrył się naruszeń przepisów prawa procesowego w zakresie wskazanym przez skarżących.

Podkreślenia wymaga, że w toku postępowania zakończonego wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach, RDOŚ we Wrocławiu, mając na uwadze dokładne wyjaśnienie stanu faktycznego sprawy, wielokrotnie wzywał wnioskodawcę do uzupełnienia przedłożonej dokumentacji oraz odniesienia się do wniesionych uwag i wniosków: pismo z 25 czerwca 2021 r., znak: WOOŚ.420.19.2021.JS.1, pismo z 4 października 2021 r., znak: WOOŚ.420.19.2020.JS.10, pismo z 17 stycznia 2022 r., znak: WOOŚ.420.19.2021.JS.18, pismo z 14 czerwca 2022 r., znak: WOOŚ.420.19.2021.JS.32, pismo z 28 czerwca 2022 r., znak: WOOŚ.420.19.2021.JS.34, pismo z 24 sierpnia 2022 r., znak: WOOŚ.420.19.2021.JS.42, pismo z 3 października 2022 r., znak: WOOŚ.420.19.2021.JS/AMA.44. Ponadto organ zasięgnął opinii organów współdziałających: postanowienie Dolnośląskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego we Wrocławiu, dalej DPWIS we Wrocławiu, z 16 lutego 2022 r., znak: ZNS.9022.5.6.2022.MŚ, pozytywnie opiniujące warunki realizacji przedsięwzięcia pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych, postanowienie Dyrektora Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej we Wrocławiu Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie, dalej RZGW we Wrocławiu, z 9 marca 2022 r., znak: WR.RZŚ.4360.11.2022.AK, uzgadniające realizację i warunki przedsięwzięcia, pismo DPWIS we Wrocławiu z 11 kwietnia 2022 r., znak: ZNS.9022.5.13.2022.MŚ oraz z 22 lipca 2022 r., znak: ZNS.9022.5.19.2022.MŚ podtrzymujące stanowisko wyrażone w postanowieniu z 16 lutego 2022 r., a także przeprowadził udział społeczeństwa i dążył do wyjaśnienia wszelkich wątpliwości. Materiał dowodowy uzupełniany był również w toku postępowania II instancyjnego. Tak duża inwestycja jaką jest budowa drogi nieuchronnie będzie wiązała się ze sprzeciwami. Strona nie może jednak zasadnie oczekiwać, że organ administracji publicznej, niejako w jej interesie, dysponując już określonym materiałem

dowodowym, będzie poszukiwał jeszcze innych dowodów, które prowadziłyby do obalenia ustaleń dokonanych na podstawie już zgromadzonych dowodów (wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Krakowie z 21 lutego 2023 r. sygn. akt II SA/Kr 1117/22). Organ administracji jest jednak uprawniony do oceny potrzeby przeprowadzenia dowodu i nie narusza przepisów postępowania administracyjnego, jeżeli odmawia przeprowadzenia dowodu, powołując się na zbędność jego przeprowadzenia w świetle komentowanego przepisu. W kompetencji organu leży ocena, kierując się normą prawa materialnego, które fakty mają istotne znaczenie dla sprawy, czy wymagają one udowodnienia oraz jakie dowody dla udowodnienia tych faktów są potrzebne (por. wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego, dalej NSA, z 15 grudnia 1995 r., sygn. akt SA/Lu 507/95, LEX nr 27107 oraz SA/Lu 508/95, LEX nr 1691402).

W przedmiotowej sprawie, odwołujący zarzucił organowi nieuwzględnienie zagrożeń jakie niesie ze sobą budowa obwodnicy w zakresie zwiększenia ryzyka powodzi oraz niewzięcie pod uwagę też Stowarzyszenia, dotyczących braku kolizji planowanej obwodnicy z istniejącymi rowami melioracyjnymi, pomimo przedstawienia przez Stowarzyszenie mapy udostępnionej przez PGW Wody Polskie, z której wynika, że następuje kolizja z rowem oznaczonym „r.sz.2.0”, który jest odpowiedzialny za odprowadzanie wody z rejonu miejscowości Serby, a także niepodjęcia działań mających na celu wnikliwą weryfikację przedstawionego raportu w zakresie oddziaływania na stosunki hydrogeologiczne w rejonie miejscowości Serby, unikanie przeprowadzenia dowodów, które mają na celu dokonanie istotnych ustaleń co do faktycznego zasięgu wód powodziowych w rejonie Serbów i przerzucanie ustaleń w tym zakresie na kolejne etapy procesu inwestycyjnego. Zdaniem Stowarzyszenia planowana obwodnica spowoduje niedopuszczalną ingerencję w warunki środowiskowe na danym terenie, w związku z czym niezbędna jest opinia biegłego szczególnie z zakresu hydrogeologii.

Pismem z 14 grudnia 2021 r. Stowarzyszenie wniosło o zamieszczenie w decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach zapisów dotyczących wód zobowiązujących wnioskodawcę m.in. do:

- wprowadzenia korekt przebiegu obwodnicy, które zwiększą odległość od linii zabudowań o około 450-500 metrów, co pozwoli na ominięcie od strony północnej Lasu Serbskiego, zlokalizowanego na działce nr 670/284 obręb Serby, gmina Głogów, powiat głogowski oraz rozlewisk przy rowie melioracyjnym RSS-3 Struga Serbska obejmującego działki nr 81/2 i 283 obręb Serby, gmina Głogów, powiat głogowski;
- zmiany usytuowania zbiorników na wody opadowe, zwiększające ich odległość od linii zabudowań. Umieszczenia ich po stronie północnej drogi z odbiorem wody ze strony południowej, jak też umieszczenie dodatkowego przepustu dla dużych zwierząt;
- wprowadzenia dodatkowych przepustów wodnych odprowadzających wody powodziowe i minimalizujących ryzyko zalania nieruchomości na terenie Serbów, co związane jest z istotną zmianą stosunków hydrogeologicznych wynikających z budowy obwodnicy.

Ponadto, w trakcie postępowania, przy wniosku z 14 lutego 2022 r., Stowarzyszenie przedłożyło dowody w postaci zdjęć i rysunków, pisma Wójta Gminy Głogów, pisma Radnej Rady Powiatu Głogowskiego do Starosty Powiatu Głogowskiego, pisma Starosty Głogowskiego, pisma

Ochotniczej Straży Pożarnej wraz z załącznikiem, pisma Stowarzyszenia skierowanego do RZGW we Wrocławiu oraz pisma Dyrektora Zarządu Zlewni w Zielonej Górze wraz z załącznikami.

W ocenie organu odwoławczego powyższe zarzuty nie zasługują na uwzględnienie. Co więcej, wnioski i uwagi składane przez Stowarzyszenie zostały przekazane, wraz z raportem i przedkładanymi przez wnioskodawcę aneksami, do RZGW we Wrocławiu, celem uzyskania stosownych wyjaśnień.

Przy piśmie z 11 marca 2022 r., znak: O/WR.I-2.532.28.2021.7.AKU, będącym odpowiedzią na pismo RDOŚ we Wrocławiu z 21 lutego 2021 r., znak: WOOŚ.420.19.2021.JS.23, wnioskodawca podkreślił, iż „podstawowym założeniem każdego projektu odwodnienia drogowego jest utrzymanie kierunków przepływu w ciekach oraz istotnych rowów melioracyjnych i zachowanie istniejących połączeń wszystkich przecinanych urządzeń melioracyjnych. Ma to na celu zachowanie istniejących stosunków wodnych analizowanego terenu”. Zgodnie z przedłożoną dokumentacją, w ramach realizacji planowanej inwestycji drogowej, przewidywana jest budowa mostu, wiaduktów, przepustów, a także zbiorników retencyjnych i rowów drogowych oraz melioracyjnych, które umożliwią swobodny i bezpieczny przepływ wód. Co więcej, na str. 22 aneksu do raportu z listopada 2021 r., znalazła się informacja, iż system odwodnienia w postaci wymienionych wyżej m.in. rowów drogowych i melioracyjnych będzie w stanie skutecznie ograniczać oddziaływanie podtopień na analizowanym obszarze, natomiast w ramach rozwiązań projektowych wzięto pod uwagę powyższe, hipotetyczne zagrożenie w związku z czym zastosowane zostaną powiększone światła obiektów inżynierskich, umożliwiających przepływ wody, w stosunku do obiektów istniejących jak np. mostu Tolerancji na rzece Odrze. Powyższe rozwiązania zapewnią skuteczną ochronę przed ewentualnymi skutkami powodzi, a jednocześnie zapewnią ukierunkowanie nadmiaru wód do światła obiektów inżynierskich. Na str. 23 ww. aneksu do raportu jest także informacja, iż „konstrukcja oraz wielkość światła obiektów mostowych uwzględniły również wymogi i stanowisko zarządcy cieków PGW Wody Polskie Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej we Wrocławiu”.

Co więcej, planowana droga, zgodnie z przedłożoną dokumentacją, jedynie w nieznacznym stopniu ogranicza naturalne rozlewisko znajdujące się w jej sąsiedztwie i mające związek z ciekami Struga Serbska.

Na str. 103 decyzji RDOŚ we Wrocławiu, znalazła się informacja, iż zgodnie z wyjaśnieniami inwestora, zawartymi w piśmie z 24 czerwca 2022 r., znak: O/WR.I-2.532.28.2021.8.AKU, z analizy map zagrożenia powodziowego (<https://isok.gov.pl/hydroportal.html>) wynika, iż rejon Serbów jest chroniony wałem przeciwpowodziowym rzeki Odry, który zabezpiecza przed wodami o prawdopodobieństwie 10% (wystąpienia powodzi raz na 10 lat), 1% (wystąpienia powodzi raz na 100 lat) oraz 0,2% (wystąpienia powodzi raz na 500 lat). W ww. piśmie wnioskodawca wskazał, iż na takie warunki opracowano projekt obwodnicy Głogowa, przyjmując założenie, że wskazany obszar nie znajduje się w zasięgu wód powodziowych pokazanych na mapach zagrożenia powodziowego, dalej MZP. W przypadku całkowitego zniszczenia wału przeciwpowodziowego, rozlewisko rzeki Odry ma tak rozległy zasięg, że rozwiązania projektowe obwodnicy Głogowa wydają się nie mieć istotnego

znaczenia. Co więcej, mapy zagrożenia powodziowego, ryzyka powodziowego, a także plany zarządzania ryzykiem powodziowym nie odnoszą się do zasięgów powodzi historycznych, a są opracowywane na podstawie przepływów maksymalnych o danym prawdopodobieństwie wystąpienia i następnie uwzględniane na MPZ, co przeczy zarzutom odwołujących, jakoby organ nie dokonał istotnych ustaleń co do faktycznego zasięgu wód powodziowych w rejonie Serbów.

Wnioskodawca wskazuje także, że w odniesieniu do zlewni własnej Strugi Serbskiej należy zaznaczyć, iż obiekt jest zaprojektowany w takim wymiarze, że bez problemów przepuszcza przepływ o prawdopodobieństwie 0,3% (przepływ miarodajny dla obiektów mostowych), oraz że obiekt ten nie będzie umieszczony bezpośrednio w korycie ciek i nie ograniczy jego przepływu. Dodatkowo przepustowość obiektu będzie zwiększona poprzez pełnienie funkcji przejścia dla zwierząt. W ramach inwestycji dodatkowo dokonana zostanie przebudowa ciek w liniach rozgraniczających oraz jego konserwacja poniżej obwodnicy. Zabieg ten dodatkowo zwiększy przepustowość ciek i usprawni odpływ wód”. Co więcej, w powyższym piśmie, wnioskodawca podkreślił, iż dla każdego z przekroczeń obwodnicy rzekami lub rowami zostaną wykonane szczegółowe analizy hydrologiczne, które powinny potwierdzić założenia projektowe przyjęte na etapie Studium Techniczno-Ekonomiczno-Środowiskowego, dalej STEŚ.

W odniesieniu do pozostałych rowów melioracyjnych, które również zostały wzięte pod uwagę w przedłożonej dokumentacji, zostaną one zaprojektowane bądź przebudowane na etapie koncepcji programowej lub projektu budowlanego, co ma swoje uzasadnienie w kontekście otrzymania dokładnych danych geodezyjnych, a także przeprowadzenia wizji terenowych. Tylko taka analiza jest w stanie szczegółowo wskazać potrzeby projektowe wynikające z kolizji drogi z istniejącymi ciekami wodnymi.

Analiza dokumentacji wykazała także konieczność przeprowadzenia ponownej oceny oddziaływania na środowisko przed rozpoczęciem realizacji inwestycji, w ramach postępowania w sprawie wydania decyzji, o której mowa w art. 72 ust. 1 pkt 10 u.o.o.ś.

Na str. 80 decyzji własnej organ podkreślił, iż przeprowadzenie ponownej oceny oddziaływania na środowisko pozwoli na doprecyzowanie rozwiązań dotyczących regulacji cieków, odwodnienia terenów przyległych do projektowanej drogi w miejscach kolizji z siecią drenarską, uszczegółowienie charakteru prac związanych z przełożeniem cieków oraz posadowieniem obiektów inżynierskich.

Podkreślenia wymaga także fakt, iż budowa drogi nie wiąże się z poprawą istniejących warunków wodnych, czy też zapobieganiem ryzyku powodziowemu. Jest to inwestycja mająca na celu ułatwienie, przyspieszenie, a także zwiększenia bezpieczeństwa przemieszczania się. Obowiązkiem wnioskodawcy jest prowadzenie przeglądów systemów odwodnień powstałych w wyniku realizacji przedsięwzięcia oraz zapewnienie prawidłowego przepływu wody, do czego także odniósł się wnioskodawca w piśmie z 11 marca 2022 r, gdzie poinformował, iż „GDDKiA w ramach bieżącego utrzymania swojej infrastruktury prowadzi również regularne przeglądy systemu odwodnienia oraz utrzymuje w należyтым stanie przepływ w obiektach inżynierskich, rowach drogowych oraz przecinanych rowach melioracyjnych w obszarze pasa drogowego”.

Skarżący, w licznych pismach i dowodach przedstawianych w trakcie postępowania, sami podkreślali fakt, iż podtopienia oraz zalewanie okolicznych terenów miał już miejsce. Z powyższego jasno wynika, że to nie droga, która jeszcze nie powstała, jest przyczyną takiej sytuacji, a zły stan istniejącej obecnie infrastruktury przeciwpowodziowej. Zarzuty przedstawiane przez Stowarzyszenie wynikają zatem z istniejącego problemu jakim jest niedrożność istniejących już urządzeń melioracyjnych. Należy wskazać, iż regularna konserwacja powyższych urządzeń leży w zakresie obowiązków ich zarządców. Mając powyższe na uwadze, zarzut Stowarzyszenia wykracza poza zakres niniejszego postępowania.

Materiał dowodowy przedstawiony przez skarżącego dotyczy stanu obecnego, a nie projektowanego stanu technicznego urządzeń melioracyjnych, co podkreślił RDOŚ we Wrocławiu na str. 84 decyzji własnej. Powyższe uwagi powinny zostać skierowane do organu właściwego w sprawach pozwoleń wodnoprawnych, a nie wnioskodawcy. W przypadku gdy rowy będą pełnić funkcję odbiorników wód z planowanej drogi, wówczas wnioskodawca będzie zobowiązany do ich konserwacji w ramach robot związanych z utrzymywaniem urządzeń wodnych, aby mogły spełniać swoją funkcję. Powyższe ma swoje potwierdzenie w raporcie na str. 425, zgodnie z którym „wszystkie ciek i rowy w trakcie realizacji będą miały zachowany przepływ wody. W zależności od wielkości obiektu, realizowane będą prace związane z wybudowaniem nowego obiektu, oczyszczeniem i udrożnieniem mniejszych cieków, odmulenia, wykoszenie skarp i dna rowów” oraz „wszystkie przecinane rowy zaleca się poddać konserwacji w ramach robót związanych z utrzymywaniem urządzeń wodnych w celu zachowania ich funkcji. Prace te polegają na wykoszeniu porostów ze skarp i dna rowów, odmuleniu dna rowów (max do głębokości 40 cm) oraz na oczyszczeniu/udrożnieniu zamulonych przepustów”.

Wariant PN4, wskazany do realizacji, na etapie postępowania pierwszoinstancyjnego został zaopiniowany pozytywnie przez RZGW we Wrocławiu, w tym w zakresie kwestii dotyczących zagrożenia powodziowego. Co więcej, w decyzji, organ, analizując specyfikę przedsięwzięcia oraz jego przewidywane oddziaływanie, ustala środowiskowe uwarunkowania użytkowania środowiska w czasie realizacji oraz eksploatacji planowanej inwestycji, jednakże nie jest władny do oceny rozwiązań funkcjonalnych przedsięwzięcia pod kątem ochrony przeciwpowodziowej, a tym bardziej do zmiany przyjętych rozwiązań. Powyższe stanowisko znajduje potwierdzenie w orzecznictwie sądów administracyjnych, które wskazują m.in., że: rolę organu rozstrzygającego w sprawie uwarunkowań środowiskowych jest ocena dopuszczalności objętej wnioskiem inwestycji pod względem wymagań środowiskowych. Organ ten określa warunki korzystania z zasobów środowiskowych dla inwestycji sprecyzowanej we wniosku, o którego zakresie decyduje wnioskodawca. Organ poddaje własnej ocenie z zakresu ochrony środowiska skonkretyzowaną we wniosku inwestycję, której dotyczy dołączona do wniosku dokumentacja, opierając się na wynikach raportu oceny oddziaływania na środowisko opracowanego dla inwestycji o określonych parametrach technicznych (por. wyrok NSA z dnia 23 lutego 2011 r., sygn. akt II OSK 2516/10).

Podkreślenia wymaga fakt, iż wnioskodawca przed rozpoczęciem jakichkolwiek prac na terenach zagrożonych powodzią, prócz tego, że jest zobowiązany do uzyskania wszelkich decyzji administracyjnych z zakresu ochrony środowiska, musi także uzyskać pozwolenie wodnoprawne,

o którym mówią przepisy zawarte w u.p.w., do których odniósł się także organ pierwszej instancji w decyzji własnej na str. 63 oraz organ opiniujący, tj. RZGW we Wrocławiu nakładając powyższy warunek w postanowieniu z 29 marca 2022 r., znak: WR.RZŚ.4360.11.2022.AK, w pkt I.16.

Zgodnie z raportem, jego uzupełnieniami oraz pismem GDDKiA z 11 marca 2022 r., o czym wspomniał również RDOŚ we Wrocławiu na str. 91 decyzji własnej, planowana droga nie będzie stwarzała nieprzekraczalnej bariery dla ewentualnych wód powodziowych. Projekt drogi zakłada umożliwienie swobodnego przepływu cieków, w związku z czym, celem uniknięcia zagrożenia w przypadku zaistnienia podwyższonego stanu wody, korpus drogi będzie przecięty licznymi przepustami oraz wiaduktami. Głównym aspektem jaki powinien być brany pod uwagę jest zatem prawidłowe utrzymanie obecnie istniejącej infrastruktury ochrony przeciwpowodziowej, bądź doprowadzenie jej do wymaganego stanu drożności. Sama obecność projektowanej drogi nie stanowi zagrożenia powodziowego dla terenów przyległych.

W związku z powyższym oraz faktem, iż przedłożony przez wnioskodawcę raport wraz z uzupełnieniami dokonanymi na etapie postępowania pierwszoinstancyjnego oraz odwoławczego zawiera wszystkie elementy określone w art. 66 u.o.o.ś. i umożliwia pełną ocenę wyników przeprowadzonego postępowania dowodowego, zarzut naruszenia art. 7 k.p.a. oraz art. 77 k.p.a. we wskazanym zakresie należy uznać za bezzasadny.

Odpowiadając na zarzut dotyczący braku możliwości omińnięcia przez obwodnicę Lasku Serbskiego z uwagi na jego wydłużony kształt, pomimo okoliczności, że wnioski Stowarzyszenia nie dotyczą całego Lasku Serbskiego, a jedynie jego fragmentu, tj. działki oznaczonej numerem ewidencyjnym 670/284, obręb Serby, gmina Głogów, powiat głogowski, na której znajduje się zabytkowy kompleks Strzelnic Piechoty, należy podkreślić, iż powyższa kwestia była poruszana na etapie postępowania pierwszej instancji, z tym że, przy piśmie z 14 grudnia 2021 r. skierowanym do RDOŚ we Wrocławiu, Stowarzyszenie wносиło także o omińnięcie rozlewiska przy rowie melioracyjnym RSS-3 Struga Serbska obejmującego działki nr 81/2 i 283 obręb Serby, gmina Głogów, powiat głogowski.

Wskazać należy, iż godnie z przedłożonym raportem, aktualne rozwiązania projektowe nie kolidują z zabytkowym kompleksem Strzelnic Piechoty w związku z czym znajdujące się na jej terenie obiekty nie będą podlegały rozbiórce. Ponadto podkreślenia wymaga fakt, że organ jest związany wnioskiem, a co za tym idzie analizuje on przebieg drogi, zarówno pod kątem społecznym jak i środowiskowym, w wariantcie zaproponowanym przed podmiot planujący podjęcie realizacji przedsięwzięcia. Jeżeli w odniesieniu do wariantu proponowanego przez wnioskodawcę nie zachodzą okoliczności wykluczające możliwość wydania pozytywnej decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach, określone m.in. w art. 80 ust. 2 i art. 81 u.o.o.ś., organ jest zobowiązany do określenia środowiskowych warunków realizacji przedsięwzięcia w wariantcie wskazanym we wniosku.

Uzyskanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach nie uprawnia jednak wnioskodawcy do rozpoczęcia robót, ani prac na ww. terenie, a tym bardziej do rozbiórki bądź przenoszenia obiektów budowlanych wpisanych do rejestru zabytków. Uzyskanie powyższej decyzji daje podmiotowi planującemu realizację inwestycji prawo do wystąpienia do organu

architektoniczno-budowlanego, w tym przypadku o wydanie decyzji o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej.

Powyższa kwestia została poruszona już na etapie postępowania pierwszoinstancyjnego. Wnioskodawca potwierdził informację zamieszczoną w raporcie na str. 166, iż planowane do realizacji przedsięwzięcie pn. „Budowa obwodnicy Głogowa w ciągu drogi krajowej nr 12”, nie koliduje z elementami dawnej strzelnicy wojskowej, tj. kulochwytnymi, dwoma budynkami strzelnicy oraz kamieniem pamiątkowym, o których mowa w piśmie Wojewódzkiego Urzędu Ochrony Zabytków we Wrocławiu z 16 lipca 2019 r., stanowiącym załącznik nr 8.1 do raportu”.

Ponadto wnioskodawca, przy piśmie z 11 marca 2022 r., znak: O/WR.I.-2.532.28.2021.7.AKU, udzielił odpowiedzi, na pismo Stowarzyszenia z 14 grudnia 2021 r., w którym wyjaśnił, iż przebieg obwodnicy Głogowa proponowany przez odwołujących, tj. odsunięty od miejscowości Serby, omijający Las Serbski w odległości 1 – 1,5 km od Serbów, był analizowany już na etapie Studium Korytarzowego poprzedzającego obecne Studium Techniczno-Ekonomiczno-Środowiskowe, jako wariant PN6. Powyższa lokalizacja nie była możliwa ze względu na bliską odległość ujęcia wody „Serby” oraz przecięcie kompleksu leśnego, co znacznie wydłużyłoby przebieg drogi o ok. 4 km w stosunku do wariantu alternatywnego PN5. Co więcej wariant PN6 miał swój przebieg praktycznie po tym samym śladzie co wariant inwestorski PN4.

Podkreślić należy, iż w trakcie trwania postępowania dotyczącego wpisu zabytku do rejestru, do momentu, w którym decyzja stanie się ostateczna, przy zabytku, którego dotyczy postępowanie, zabrania się prowadzenia prac konserwatorskich, restauratorskich, robót budowlanych i podejmowania innych działań, które mogłyby prowadzić do naruszenia substancji lub zmiany wyglądu zabytku.

Wobec powyższego po zakończeniu prowadzonego przez Dolnośląskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków postępowania administracyjnego dotyczącego wpisania do rejestru zabytków i ewentualnym wpisaniu do rejestru, wnioskodawca będzie zobowiązany do uzyskania stosownego stanowiska Dolnośląskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków - na podstawie przepisów ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. z 2022 r. poz. 840, ze zm.), co dokładnie wyjaśnił RDOŚ we Wrocławiu na str. 51 decyzji własnej.

Co więcej rozwiązania projektowe planowanej drogi przewidują dojazd do Lasu Serbskiego poprzez wiadukt w ciągu drogi gminnej nr DG 000169D i dalej przebudowaną drogę gminną nr DG 000152D, rondo na skrzyżowaniu z drogą powiatową nr 1006D, a także przejście dolne dla ludzi, które zostało wskazane przez wnioskodawcę po uwzględnieniu wniosków mieszkańców, w związku z czym dostęp do przedmiotowego obiektu zabytkowego nie będzie w żaden sposób utrudniony (pismo z 14 marca 2022 r., znak: O/WR.I-2.532.28.2021.AKU).

Należy także zwrócić uwagę, iż na etapie wyboru wariantu przeznaczonego do realizacji branych jest pod uwagę wiele kryteriów za nim przemawiających. Ze względu na wydłużony kształt przedmiotowego lasu, wybór innego wariantu, bądź dostosowanie projektu do „żądań” odwołujących się byłoby niekorzystne zarówno ze względów technicznych, społecznych, ekonomicznych jak i środowiskowych. Mając powyższe na uwadze, należy jednoznacznie

stwierdzić, iż w przedmiotowej sprawie nie wystąpiła zasadność realizacji przedsięwzięcia w przebiegu innym niż proponowany przez wnioskodawcę.

Stowarzyszenie w przedłożonym odwołaniu poruszyło także kwestię związaną ze sprzeciwem właścicieli działek przy ich wykupie w razie potrzeby zwiększenia zakresu pasa zieleni, przy jednoczesnym ignorowaniu sprzeciwu społecznego wyrażonego w trakcie konsultacji społecznych, związanego z pogorszeniem warunków środowiskowych miejscowości Serby.

Podkreślenia wymaga fakt, iż realizacja przedmiotowego przedsięwzięcia, jak w przypadku każdej inwestycji drogowej, będzie miała wpływ na zmianę walorów krajobrazowych oraz warunków środowiskowych. Konieczność uzyskania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach ma na celu ograniczenie w jak największym stopniu powyższych zmian. Przedstawiony przez wnioskodawcę projekt, zakłada również szereg działań minimalizujących powstałe straty.

W związku z planowaną wycinką drzew i krzewów, która realnie przyczyni się do utraty walorów krajobrazowych, a także środowiskowych, planowana jest kompensacja przyrodnicza, w postaci nowych nasadzeń drzew i krzewów wzdłuż drogi, a także pnączy i roślinności trawiastej, uwzględniona w przedłożonej przez podmiot planujący podjęcie realizacji inwestycji dokumentacji (str. 398 raportu), a także nałożona w decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach w pkt II.1.2 i II.1.3, a także pkt II.2.1, mająca za zadanie zrównoważyć powyższe straty. Powyższa kwestia została także poruszona przy piśmie z 3 marca 2022 r. (str. 4), gdzie wnioskodawca zapewnił, iż projektowana obwodnica Głogowa uwzględnia walory krajobrazowe terenu oraz przewiduje zastosowanie działań minimalizujących. W tym celu zaprojektowane zostały nowe nasadzenia wzdłuż linii kolejowej w postaci „pasowych ciągów roślinności drzewiastej i krzewiastej, pojedyncze grupy drzew lub krzewów, pnączy czy mozaiki roślinności trawiastej”. Powyższy obowiązek kompensacji wynika z art. 75 ust. 3 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo Ochrony Środowiska, dalej p.o.ś. Ponadto, w decyzji RDOŚ we Wrocławiu, został nałożony obowiązek wykonania przeprowadzenia monitoringu porealizacyjnego, którego celem będzie zbadanie skuteczności zastosowanych działań, a w przypadku stwierdzenia, iż są one niewystarczające, wskazania i wprowadzenia nowych, tak aby wskazane cele zostały zrealizowane.

Wskazać również należy, iż założenia projektowe zakładają poprowadzenie drogi możliwie po jak najbardziej zbliżonej niwelecie do tej występującej naturalnie w terenie, jednakże nie zawsze jest to możliwe, jak chociażby w przypadku odcinków, na których występują inne obiekty inżynierskie, gdzie wyniesienie drogi ponad teren jest konieczne. Analizy powyższego zostały przedstawione w raporcie (m.in. str. 18). Na wybór przebiegu drogi składa się wiele czynników mających istotne znaczenie zarówno pod względem ochrony środowiska, jak i bezpieczeństwa. Walory krajobrazowe niezaprzeczalnie są istotne, jednakże nie jest zasadne branie ich pod uwagę przy jednoczesnym pominięciu pozostałych aspektów.

Odnosząc się do kwestii związanej z obawami mieszkańców co do możliwej konieczności wykupienia działek, w związku ze zwiększeniem pasa zieleni wzdłuż planowanej drogi, należy wspomnieć, iż sami odwołujący się, we wniosku z 14 grudnia 2021 r. wnieśli o zamieszczenie w decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach zapisów zobowiązujących do nasadzenia 3 pasów

drzew będących rekompensatą utraconych walorów krajobrazowych. W odpowiedzi na powyższe, organ pierwszej instancji wyjaśnił, iż proponowana forma rekompensaty nie znajduje uzasadnienia ani merytorycznego, ani ekonomicznego, z czym także zgadza się organ drugiej instancji. Takie działanie spowodowałoby konieczność wykupu dodatkowych gruntów, czego obawiają się sami odwołujący. Jak zostało wspomniane na str. 351 raportu, a także na str. 88 decyzji RDOŚ we Wrocławiu, dokładna lokalizacja planowanych nasadzeń zostanie określona na etapie projektu budowlanego, aby możliwie najskuteczniej zrekompensować utracone walory krajobrazowe, jednocześnie bez zajmowania dodatkowego terenu pod inwestycję. Co więcej projektowana droga przez długi swój odcinek biegnie wzdłuż terenów leśnych w związku z czym nasadzenia na całej długości nie znajdują uzasadnienia.

Zgodnie z powyższym, uzasadnienie zasadności żądań Stowarzyszenia EKO-SERBY dotyczących nasadzeń byłoby możliwe dopiero na etapie projektu budowlanego, a następnie monitoringu porealizacyjnego weryfikującego skuteczność omawianych działań.

Skarżący wnieśli także o przeprowadzenie dowodu z opinii biegłego z zakresu hydrogeologii i ochrony środowiska.

W odniesieniu do zarzutu używania jako argumentacji w decyzji, o nieuwzględnieniu wniosku o powołaniu biegłego, okoliczności, iż organ administracji ostatecznie nie jest związany wnioskami z opinii należy podkreślić, że zgodnie z art. 75 § 1 k.p.a. jako dowód należy dopuścić wszystko co może przyczynić się do wyjaśnienia sprawy, a nie jest sprzeczne z prawem. W szczególności dowodem mogą być opinie biegłych. Organ jest związany żądaniem przeprowadzenia dowodu z opinii biegłego jedynie wówczas, gdy ustalenie stanu faktycznego sprawy wymaga wiadomości specjalnych (por. wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie z 26 lipca 2012 r., sygn. akt I SA/Wa 117/12, LEX nr 1270606; wyrok NSA z 10 maja 2011 r., sygn. akt II OSK 1220/10, LEX nr 1081744), natomiast odmowa przeprowadzenia dowodu z opinii biegłego może nastąpić w razie spełnienia przesłanek z art. 78 § 2 k.p.a., m.in. gdy żądanie dotyczy okoliczności już stwierdzonych innymi dowodami.

Raportowi przysługuje szczególna wartość dowodowa, która wynika z kompleksowego charakteru analizy przedsięwzięcia. Podważenie ustaleń raportu powinno nastąpić poprzez przedstawienie równie kompletnej analizy uwarunkowań środowiskowych (tzw. kontrraportu), której wnioski pozostawałyby w sprzeczności do tych zawartych w raporcie przedłożonym przez inwestora. Każdorazowe zarzuty i zastrzeżenia stron wobec ustaleń raportu nie mogą być gołosłowne, a powinny zostać wszechstronnie uzasadnione, przy czym największą przeciwwagę dla raportu stanowi dowód o równorzędnym ciężarze gatunkowym, tj. ekspertyza, która wskaże wady raportu inwestora lub nietrafność przyjętych w nim rozwiązań (wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Białymstoku z 10 marca 2022 r. sygn. akt II SA/Bk 50/22).

W zakresie braku powołania biegłego oraz sugestii strony, iż taka czynność powinna mieć miejsce, GDOŚ nie może zgodzić się z przedstawionym stanowiskiem. Zgodnie z utrwalonym orzecznictwem sądowoadministracyjnym powołanie biegłego w myśl art. 84 § 1 Kpa ma charakter fakultatywny i zależy od uznania organu prowadzącego postępowanie. Wykorzystanie tego środka dowodowego jest zasadne, gdy dla prawidłowego załatwienia sprawy, ze względu na poziom jej

skomplikowania, wymagane są wiadomości, którymi nie dysponuje organ administracji (por. wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 11 maja 2021 r., sygn. akt: II OSK 1906/18). W opinii organu II instancji w analizowanej sprawie nie zaistniały wskazane powyżej przesłanki, wobec czego nie zaistniała także konieczność powołania biegłego.

Ponadto, RDOŚ we Wrocławiu, w decyzji własnej, na str. 104 umieścił informację, iż zgodnie z przedłożoną dokumentacją, „na etapie projektu budowlanego zostanie wykonany operat wodnoprawny, w którym, zgodnie z wymogami art. 409 ust. 1 pkt 6 lit. b u.p.w., zostaną m.in. uwzględnione informacje dotyczące planu zarządzania ryzykiem powodziowym. Operat wodnoprawny sporządzany jest w oparciu o rzeczywiste uwarunkowania i pozyskiwane opinie właściwych organów i jednostek wymaganych na etapie jego sporządzania. Wnioskodawca w piśmie z 24 czerwca 2022 r. wskazał również, że na potrzeby operatu, przyszłemu wykonawcy zostaną również przekazane dane, o których mowa w korespondencji Stowarzyszenia EKO-SERBY, celem ich weryfikacji i ewentualnego uwzględnienia w dokumentacji projektowej”.

Ważnym podkreślenia jest również fakt, że RZGW we Wrocławiu, wydając pozytywne postanowienie, dysponował wiedzą oraz informacjami związanymi ze zjawiskiem zagrożenia powodziowego przekazanymi m.in. przez odwołujących. Nieuzasadnione zatem wydaje się być podważanie decyzji RDOŚ we Wrocławiu, a jednocześnie negowanie stanowiska organu właściwego do wydania oceny wodnoprawnej. Skoro wydał on pozytywną opinię, opierając się również na danych przedłożonych przez odwołujących, oznacza to, że powyższy organ nie widzi przeciwwskazań do realizacji przedmiotowego przedsięwzięcia w zakresie określonym w raporcie oraz po zastosowaniu się do warunków zawartych w decyzji organu pierwszej instancji.

Należy zauważyć, że specyfika postępowania w sprawie wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach wymaga, by organ prowadzący postępowanie dysponował specjalistycznymi informacjami z zakresu ochrony środowiska. Nie można co prawda wykluczyć, że w toku postępowania zaistnieją okoliczności, których znaczenie dla ustalenia stanu faktycznego sprawy może wymagać opinii biegłego, jednakże sytuacja taka nie wystąpiła w analizowanej sprawie.

Zgodnie z art. 84 § 1 k.p.a., organ może zwrócić się do biegłego lub biegłych o wydanie opinii, jeżeli w sprawie wymagane są wiadomości specjalne, przez które należy rozumieć fachowe informacje z różnych dziedzin nauki, o czym wspomniał także RDOŚ we Wrocławiu, na str. 102 decyzji własnej.

W orzecznictwie NSA podkreślono, że „raport o oddziaływaniu danego przedsięwzięcia na środowisko jest to dokument prywatny, a nie urzędowy, co nie oznacza jednak, że musi być poddany ocenie przez biegłego w rozumieniu art. 84 § 1 k.p.a.”.

GDOŚ, jako jeden z organów ochrony środowiska, jest uprawniony do samodzielnej oceny przedłożonego w sprawie raportu (por. wyrok NSA z 19 września 2019 r., sygn. akt II OSK 2156/18). W związku z powyższym należy zwrócić uwagę na wyrok NSA z 30 lipca 2019 r., sygn. akt II OSK 1686/18, w którym Sąd wskazał, że organ wydając zaskarżoną decyzję bez przeprowadzenia dowodu z opinii biegłego nie dopuścił się naruszenia art. 84 § 1 k.p.a., bowiem

do oceny czy raport spełnia określone w przepisach ustawy wymagania powołany jest organ, nie zaś biegły.

Skarżący, we wniesionym odwołaniu, podnieśli także, iż wariant PN5 jest tożsamy z wariantem PN4, w związku z czym nie można uznać go za wariant alternatywny.

W tym zakresie należy wskazać, że zgodnie z art. 66 ust. 1 pkt 5 u.o.o.ś., raport powinien zawierać opis wariantów uwzględniający szczególne cechy przedsięwzięcia lub jego oddziaływania, w tym:

- a) wariantu proponowanego przez wnioskodawcę oraz racjonalnego wariantu alternatywnego
 - b) racjonalnego wariantu najkorzystniejszego dla środowiska
- wraz z uzasadnieniem ich wyboru.

Z konstrukcji ww. przepisu wynika, że zasadniczo różne winny być wariant proponowany i racjonalny wariant alternatywny. Przy czym wariant alternatywny nie może mieć charakteru pozornego lub abstrakcyjnego z powodu braku możliwości obiektywnych jego zastosowania i z góry skazany na niepowodzenie (por. wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Gorzowie Wielkopolskim z 17 lipca 2019 r., sygn. akt II SA/Go 260/19).

Alternatywność nie oznacza jednak, iż warianty muszą różnić się od siebie przebiegiem na całej długości drogi. Wyjaśnić należy, że wariant alternatywny musi się różnić od wariantu inwestycyjnego w zakresie oddziaływania na środowisko. „Alternatywność” wymaga, co do zasady, zaproponowania wariantu różnego pod względem kryteriów przestrzennych (jak np. lokalizacja, skala i rozmiar inwestycji) lub technologicznych (jak np. rodzaj użytych materiałów, moc i produktywność zainstalowanych urządzeń) (por. wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Olsztynie z 9 lipca 2020 r., sygn. akt II SA/OI 997/19). Na uwadze należy mieć, że warianty przedsięwzięcia powinny się różnić przede wszystkim pod względem sposobu, w jaki przedsięwzięcie w każdym z tych wariantów będzie oddziaływać na środowisko (por. wyrok NSA z 21 lutego 2018 r., sygn. akt II OSK 1871/17). W analizie wariantowej, będącej istotą oceny oddziaływania na środowisko, winno wskazać się zatem odmienność w oddziaływaniu na środowisko wariantu wskazywanego przez wnioskodawcę i wariantu alternatywnego.

W przedmiotowej sprawie dokonano szczegółowego porównania wariantów przy wykorzystaniu metody analizy wielokryterialnej, której wyniki przedstawiono w postaci zarówno tekstowej jak i tabelarycznej (str. 528 – 539 raportu), zawierającej dane wejściowe niezbędne do oceny wariantów, a także wskaźniki oddziaływania na środowisko:

- przyrodnicze: oddziaływanie na siedliska przyrodnicze z Załącznika I Dyrektywy Siedliskowej, liczba zniszczonych stanowisk gatunków zwierząt (owady, ornitofauna) i roślin, powierzchnia wycinki obszarów lasów i zadrzewień, powierzchnia zajęcia form ochrony przyrody, ilość przejść dla zwierząt dużych i średnich oraz małych;
- gleby: szacunkowa powierzchnia zajęcia gleb kompleksów 1 i 2;
- wody: długość przecięcia obszaru GZWP [km];
- zabytki: liczba kolizji z zabytkami nieruchomymi [szt.], liczba kolizji z zabytkami archeologicznymi [szt.];

- ludzi: wyburzenia obiektów kubaturowych, ilości zabezpieczeń przeciwhałasowych, łączna zajętość terenu pod inwestycję

oraz uzasadnienie przyjętych wag dla czynników środowiskowych uznanych za najistotniejsze dla danego przedsięwzięcia (str. 533 raportu). Celem wykorzystanej analizy wielokryterialnej jest znalezienie takiego wariantu trasy, który posiada najkorzystniejszy, w świetle przyjętych kryteriów, zbiór miar cząstkowych, mających znaczący wpływ na realizację i funkcjonowanie danego rozwiązania. Wyniki powyższej analizy wykazały, iż najkorzystniejszym z punktu widzenia środowiska jest wariant PN4, który został wybrany do realizacji przez wnioskodawcę. W jego ramach planuje się budowę odcinka drogi wraz z odcinkiem przejściowym o długości ok. 18,48 km, od km ok. 0+000,00 (odpowiada km 109+090 istniejącej DK12) do km ok. 18+481,41 (odpowiada km 127+580 istniejącej DK12). Projektowany odcinek drogi krajowej zostanie poprowadzony nowym śladem, który omija miasto Głogów od strony zachodniej i zlokalizowany będzie na terenie województwa dolnośląskiego, w powiecie polkowickim, na terenie gminy Radwanice oraz w powiecie głogowskim, na terenie gmin: Żukowice, Głogów (gmina miejska), Kotla oraz Głogów (gmina wiejska). Jako warianty alternatywne, wybrane na podstawie przeprowadzonej oceny, zostały wskazane warianty: PD2, PN5 i W4, z czego wariant PN5 jest najbardziej korzystnym pod kątem środowiskowym zaraz po wariantie PN4 (str. 539 raportu).

Biorąc pod uwagę powyższe, a także szczegółowość przeprowadzonej analizy porównawczej wariantów, organ nie może zgodzić się z zarzutem odwołujących, iż brak jest wariantu alternatywnego dla proponowanego PN4, bowiem z analizy raportu przedłożonego przez wnioskodawcę wynika, że wskazane warianty różnią się oddziaływaniem na ludzi oraz środowisko.

Jeśli chodzi o kwestię korekty przebiegu obwodnicy, organ wyjaśnia, iż w skargowym postępowaniu administracyjnym, zgodnie z zasadą legalizmu, organ działa w granicach wniosku. Oznacza to, iż w postępowaniu w sprawie wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach, organ określa warunki realizacji przedsięwzięcia w wariantie wnioskowanym przez podmiot podejmujący się jego realizacji lub, jeśli zachodzą ku temu przesłanki, odmawia określenia tych warunków. Jeśli więc w odniesieniu do wariantu proponowanego przez wnioskodawcę nie zachodzą okoliczności wykluczające możliwość wydania pozytywnej decyzji, określone m.in. w art. 80 ust. 2 i art. 81 u.o.o.ś., wówczas organ jest zobowiązany do określenia środowiskowych warunków realizacji przedsięwzięcia w wariantie wskazanym we wniosku. Taka sytuacja miała miejsce w analizowanej sprawie, w której RDOŚ we Wrocławiu określił środowiskowe uwarunkowania realizacji planowanego przedsięwzięcia w wariantie preferowanym przez wnioskodawcę, tj. w wariantie PN4, po wykluczeniu, w toku oceny oddziaływania na środowisko, okoliczności uniemożliwiających wydanie decyzji dla tego wariantu.

Przy piśmie z 24 czerwca 2022 r., znak: O/WR.I-2.532.28.2021.8.AKU, będącym odpowiedzią na pismo RDOŚ we Wrocławiu z 20 maja 2022 r., znak: WOOŚ.420.19.2021.JS.31, a także na pismo z 14 czerwca 2022 r., znak: WOOŚ.420.19.2021.JS.31, wzywające do odniesienia się do uwag otrzymanych w toku procedury udziału społeczeństwa, wnioskodawca poinformował, iż wprowadzenie korekt przebiegu obwodnicy zgodnie z wnioskiem Stowarzyszenia EKO-SERBY nie jest możliwe, z uwagi na szereg działań podjętych dotychczas przez wnioskodawcę, takich jak

m.in. analizy na etapie Studium Korytarzowego, na podstawie których wybrano 3 z 5 przebiegów planowanej obwodnicy do dalszych prac projektowych. Następnie na kolejnym etapie projektowym STEŚ, zostały one uszczegółowione w oparciu m.in. o wykonaną roczną szczegółową inwentaryzację przyrodniczą. Powyższa zmiana wiązałaby się z koniecznością powtórzenia bądź aktualizacji analiz i badań, co znacznie wydłużyłoby cały proces, a jednocześnie nie dało gwarancji, iż wnioskowany wariant okaże się być najkorzystniejszym dla środowiska. Co więcej, zwrócono uwagę, iż postulat Stowarzyszenia dot. powyższej kwestii, nie był poruszany na etapie konsultacji społecznych prowadzonych przez GDDKiA w 2019 r., a dopiero w 2021 r. i 2022 r. (str. 4-5 ww. pisma).

Wyjaśnienia wymaga, iż dla wszystkich wariantów przedsięwzięcia została przeprowadzona analiza zarówno pod kątem oddziaływania na środowisko, jak i w zakresie aspektów społecznych, wraz z analizą porównawczą. Każdy brany pod uwagę wariant niewątpliwie miałby trwały wpływ na przekształcenia krajobrazu oraz wpływ na środowisko, jednakże celem jest wybranie takiego rozwiązania, które jak najmniej przyczyni się do negatywnego wpływu na środowisko, w tym zdrowie ludzi. Za wybranym do realizacji wariantem przemawiały zarówno aspekty środowiskowe, społeczne, techniczne jak i ekonomiczne. Wybór wariantów był także przedmiotem ankiety przeprowadzonej w ramach postępowania z udziałem społeczeństwa, umożliwiającej zainteresowanym osobom wskazanie wariantu. Zgodnie ze wskazaniami najbardziej pożądanymi wariantami były warianty PN4 i PN5, a więc wariant inwestorski i wariant alternatywny, o czym także wspomniał wnioskodawca w piśmie z 24 czerwca 2022 r. (str.7).

Zgodnie z informacją na str. 176 raportu, „pokrycie obszaru badań, tj. lokalizacja wariantów planowanego przedsięwzięcia wraz z buforami, na podstawie Corine Land Cover (2018) stanowią głównie tereny rolne (77%) oraz lasy i ekosystemy seminaturalne (13%). Udział terenów antropogenicznych jest niewielki i stanowi zaledwie 9% powierzchni bufora. Obszary wodne stanowią 1% powierzchni bufora”, co również jest jedną z przesłanek przemawiających za wyborem wariantu inwestorskiego. Ponadto z rozkładu izofon wyznaczonych dla przedmiotowego wariantu, wynika, iż zabudowa związana z obecnością miejscowości Serby znajduje się w znacznej odległości od projektowanej drogi, w związku z czym, poza odcinkami, dla których projektowane są ekrany akustyczne, oddziaływanie hałasu nie będzie sięgało zabudowy mieszkaniowej.

W kontekście emisji zanieczyszczeń do powietrza należy wskazać, iż w raporcie zostały szczegółowo przedstawione wyniki m.in. sumy stężeń zanieczyszczeń (str. 108-109 raportu), których wyniki z przeprowadzonych analiz wskazały, iż to wariant PN4 powodowałby mniejsze emisje do środowiska niż wariant PN5; emisje gazów cieplarnianych wyrażonych w ekwiwalencie CO₂, dla których wyniki badań także wykazały, iż dla wariantu inwestycyjnego, w prognozach na 2027 r. i 2036 r., została oszacowana najmniejsza łączna emisja ww. gazów, w związku z czym będzie wariantem najmniej szkodliwym dla środowiska pod tym względem; poziom substancji w powietrzu wpływających na jego stan aerosanitarny takich jak np. pył PM_{2,5}, pył PM₁₀, dwutlenek siarki, tlenki azotu, tlenek węgla, benzen czy węglowodory, dla których wyniki obliczeń emisji rocznej [Mg/rok], a także emisji maksymalnej [kg/h] na lata 2027 i 2036 wyszły najmniejsze dla

wariantu PN4 (str. 450-451 raportu). Dla każdego z wariantów została także przeprowadzona inwentaryzacja przyrodnicza, która stanowi załącznik do raportu.

W odniesieniu do zagrożeń związanych z ryzykiem powodziowym należy podkreślić, iż wnioskodawca odniósł się do powyższej kwestii przy piśmie z 24 czerwca 2022 r. (str. 10, 11). Kwestia ta została również szczegółowo poruszona w przedmiotowej decyzji.

W przedmiotowej sprawie, biorąc pod uwagę wszystkie wskazane w decyzji RDOŚ we Wrocławiu działania minimalizujące i kompensujące, planowane przedsięwzięcie nie wpłynie znacząco negatywnie na środowisko.

Podsumowując, organ odwoławczy, na podstawie analizy zgromadzonego materiału dowodowego rozpatrzył sprawę w pełnym zakresie, co do okoliczności faktycznych i prawnych. Mając na uwadze argumenty przedstawione w powyższym uzasadnieniu, a także po wnikliwym zbadaniu poprawności postępowania przeprowadzonego przez organ I instancji, GDOŚ uchylił pkt: I.2.1, I.2.5, I.2.6, I.2.7, I.2.8, I.2.11, I.2.26, I.2.30, I.2.39, I.2.45, I.3.1, I.3.2, I.3.4, I.3.5, I.3.10, I.3.15, I.3.20, II.1.2, II.1.3, III.1, III.2, III.3, III.5, III.8 i VII w tym zakresie orzekł co do istoty sprawy lub umorzył postępowanie, a w pozostałej części, po stwierdzeniu braku uchybień i naruszeń prawa, organ odwoławczy utrzymał ww. decyzję w mocy.

Wobec powyższego orzeczono jak w sentencji.

Pouczenie

Decyzja niniejsza jest ostateczna w administracyjnym toku instancji. Strona niezadowolona z niniejszej decyzji może wnieść skargę do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie, zgodnie z art. 52 § 1 ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. – Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (Dz. U. z 2023 r. poz. 259, ze zm.), dalej p.p.s.a., za pośrednictwem Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska (art. 54 § 1 p.p.s.a.), w terminie 30 dni od dnia otrzymania decyzji zgodnie z art. 53 § 1 p.p.s.a. Wnosząc skargę na niniejszą decyzję strona, zgodnie z art. 230 p.p.s.a., obowiązana jest do uiszczenia wpisu od skargi w kwocie 200 zł. Strona, co wynika z art. 239 p.p.s.a., może być zwolniona z obowiązku uiszczenia kosztów sądowych. Stronie, zgodnie z art. 243 p.p.s.a., może być przyznane, na jej wniosek, prawo pomocy. Wniosek ten wolny jest od opłat sądowych.

Otrzymują:

1. Jacek Dzikowski, Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad we Wrocławiu, ul. Powstańców Śląskich 186, 53 – 139 Wrocław;
2. Stowarzyszenie EKO-SERBY, [redacted];

Dyrektor Departamentu
Oceny Oddziaływania na Środowisko

Anna Bieroza-Ćwierzyńska
18.08.2022

Naczelnik Wydziału ds. Decyzji
o Środowiskowych Uwarunkowaniach
w Zakresie Inwestycji Liniowych

Katarzyna Bińkowska
18.08.2022

Marta Krulikowska

Młodszy specjalista

18.08.2022

3. Pozostałe strony postępowania na podstawie art. 49 k.p.a. w zw. z art. 74 ust. 3 u.o.o.ś.

Do wiadomości:

1. Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska we Wrocławiu, ul. Jana Długosza 68, 51-162 Wrocław.